

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izjaja vsak dan svoje izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 95.

Državni zbor.

Pred počitnicami. — Učiteljsko vprašanje. — Vodne ceste. — Nove kombinacije o italijanski fakulteti.

Dunaj, 19. decembra.

Kadar že pritiska čas počitnic, takrat se naša zbornica vrže na delo, da se kar kadi, kakor da bi si »čez praznike« hotela pridobiti posebno dobro izpričevalo. V plenumu hočejo danes še do poznega večera rešiti poleg prvega branja davčnih predlogov tudi še predloge draginjskega odseka, za odseke pa je zmanjkalo — prostora. Nič manj kakor 14 se jih je tekem dopoldneva sestalo in odkazati so jim morali deloma dvorane v gosposki zbornici. Jutri se bo v kratki seji še odpravilo nekatere vladne predloge, ki so bile v odsekih že predelane, tako da jih more tudi gosposka zbornica (ki se jutri sestane) sprejeti ter vlada predložiti v sankcijo. V četrtek bo vladal v palači na Franzensringu mir in pokoj in šele koncem februarja se prične ponladansko zasedanje. Zbornica pa ne bo odgodena, temveč predsednik bo le izjavil, da skliče prihodnjo sejo pismenim potom. Dijete torej ostanejo, z njimi pa tudi čas in prilika, da se zberejo posamezni odseki tudi v parlamentarnih počitnicah k plodonosnemu delu. Cela vrsta odsekov je to že sklenila med dr. danes tudi naučni odsek.

Najvažnejša zadeva, s katero se ta odsek peča je reforma § 55. državnega šolskega zakona. Kakor znano so podale razne stranke v smislu zahtev avstrijskega učiteljskega (jugoslovskega) zveza je sprejela tozadevno resolucijo na njenem tržaškem zborovanju predloge, po katerih naj bi se dosedanjí § 55. drž. šol. zak. spremenil v toliko, da bi v bodoče statuiral dolžnost dežel, urediti učiteljske plače na ta način, da bi dobivali učitelji v bodoče prejemke kakor državni uradniki od XI. do VII. cin. razreda. Videli smo že, da se proti predlogom o zboljšanju učiteljskih plač ne stavijo samo učiteljski sovražniki, temveč tudi one stranke, ki priznavajo in se tudi zavzemajo za učiteljske zadeve, sodijo pa, da spada rešitev v kompetenco dež. zborov in ne državnega. Tako se zopet odigrava stari spor med »avtonomističnimi« in »centralističnimi« nazori, tokrat na hrbtu učiteljskem!

Avtonomisti v tem historičnem pomenu so predvsem Poljaki in Čehi. Tem neugodnejše pa je, da se je zadeva § 55. izročila v česke roke. Kot referent je bil namreč danes izvoljen posl. Konečný, sam učitelj in gotovo vnet za zboljšanje gosposkega položaja svojega stanu, toda vendarle vezan po ožirih na česko avtonomistično stališče. Odsek je nadalje danes sklenil, nadaljevati svoja posvetovanja tudi v počitnicah ter se predvsem lotiti § 55., prepustil pa je načelniku da skliče sejo po svojem prevdanku. Ta načelnik pa je zopet česki avtonomist, posl. dr. Tobolka in tako pač ni odsekovega delovanja prorokovati preugodnih avspicij. Pozornosti strank so postale vodne ceste zopet predmet posebnih pogajanj z vlado in karaktersistično je, da se tu niti stranke niso upale vrniti kratkoma k staremu zakonu, temveč se je izdala posebna »novela«, ki določbe Koerberjeve postavbe bistveno restringira, nekatere sploh za vedno izločuje resp. jih prepušča ukrepom parlamenta po l. 1927. Gre torej za popolnoma novo zakonodajno delo, katerega efekt bo edino v prospeh severnih dežel in o katerem nobeden ne more več reči, da predstavlja še kompenzacijsko za alpske železnice. Sudetskimi deželami in Galicijo je upravo rek in splavišč, ter gradnjo velikih kanalov gotovo privoščiti, drugo vprašanje pa je, se li smejo zastopniki južnih dežel z dejstvom kratkoma spoprijazniti, ne da bi zahtevali tudi za svoje pokrajine primerne kompenzacije. K ostanku onih milijonov, ki so bili določeni l. 1901, in ki znaša baje še 117 milijonov kron, pridaja novela še 193. ozi. 203 milijone. Novela računa pokritje vodnih stavb, ki jih vsebuje na 433 milijonov, od katerih pripade na državo 3301. Ta novela s katero stopa torej vodocestno vprašanje v svojo drugo in tretjo konkretno fazo je bila šele danes v parlamentu podana, razprava o njej se bo vršila spomladi — toda izvrševati jo začne država že pred novim letom, v najbližnjih dneh se prične z gradbo odersko-viselskega kanala!

Zakon se torej uveljavlja predno je bil sklenjen! Finančni minister je sicer danes v proračunskem odelku poudarjal, da se nahaja ta kanal že v zak. iz l. 1901, da je na razpolago še 117 milijonov, toda na drugi strani je moral priznati, da sme tudi v tem slučaju kriti potrebo le do l. 1912, ker postava iz l. 1901 izrečno to določa.

Stvar poslušancev iz južnih pokrajin bo, da se energično potrudijo za interese svojih dežel — tako komodo, kakor si vlada predstavlja celo zadevo se stvari ne bo smela izvršiti in južni poslanci brez razlike stranke in narodnosti bodo morali spregovoriti o celi zadevi še prav energično besedo.

Debata o italijanski fakulteti je bila danes preložena na »prihodnjo« sejo — torej na spomlad. Vlada se bo med tem trudila pregovoriti stranke za kak kompromis. Glede sedeža fakultete se vsak dan producira novi predlogi. Tako se je v poljskih krogih rodil naslednji načrt, ki je danes zvečer zašel tudi v »N. Fr. Pr.« in »Zeit«, ki pa že z ozirom na vladno stališče nima posebnega pomena. Dosedanja navtična akademija (po drugi verziji Revoltellova ustanova) naj se povzdigne v visoko šolo ter se ji pripoji juristična fakulteta z italijanskimi in slovenskimi paralelkami . . .

V naslednjem podajemo poročilo o plenarni seji in o nekaterih važnejših odsekih:

Zbornica je najprej dovršila prvo branje davčnih predlogov. Češka govornica Kalina in Fresl sta odločno ugovarjala novemu davku na pivo in na žganje, češ, da se z njim obremenijo najrevnejši del prebivalstva. Tudi glavni kontra govornik Hudec se je protivil zvišanju indirektnih davkov. V istem smislu je govoril tudi soc. demokrat Schacherl. Vladni načrt za nove davke je bil odkazan finančnemu odseku.

Zbornica je danes rešila tudi predloge glede draginje. Te predloge se dajo razdeliti na dve skupini. Prva obsega predloge glede kmetijske produkcije, glede državnih prispevkov za presarbo stanovanjskim družbam in zgradbam za silo. Te predloge so bile danes odobrene. V razpravo je posegel tudi posl. Demšar, ki je tožil, da je postal denar drag.

Vlada je v današnji seji predložila zakonski načrt o vodocestnih stavbah. Posl. Jarec je izročil predlog na podpravljenje dolenske železnice. Posl. dr. Ravnikar je intenziviral vlado glede izdajanja razsodb najvišjega sodišča v slovenskem jeziku.

Danes so zborovali različni odseki. V proračunskem odseku je dr. Korošec zahteval naj prideta finančni in delavski minister povedati, kako mislita dobiti denar za vodocestne stavbe. Pri razpravi o italijanski fakulteti je dr. Steinwender napovedal, da bo pri specialni debati predlagal neko primorsko mesto za sedež fakultete. Med tem so prišli ministri. Razprava o fakulteti je bila prekinjena in začela se je dolga debata o vodocestnem zakonu, oziroma o sred-

stvih za njih zgradbo. — Tudi v različnih drugih odsekih so bile dolge, a za javnost manj važne razprave.

Mi hočemo redno delovanje štalerskega dež. zbora.

V Celju, 19. decembra.

Sklep izvrševalnega odbora Narodne stranke proti nadaljni obstrukciji v štalerskem deželnem zboru, ako se po načrtu vlade zedinijo na nevtralni delovni program in pustijo nemški nacionalci znane izzivalne predloge za vedno pasti, je vzbudil doma in v nemško-vladnem taboru mnogo pozornosti. Došel ni nenadoma in nepričakovano, bil je ta sklep le končni, določni izraz narodove volje, ki se v naprednem, skoraj klerikalnem taboru odločno strija v točki, da nam je treba v domačem našem štalerskem parlamentu rednega dela. Odkar so dobili napredni krogi — in lahko imenujemo baš te politično misleči del slovenskega naroda na Spod. Štalerskem — prepričanje, da voditeljem klerikalne večine nikakor ni za principijalen in dosleden boj proti Gradcu, odkar se je v ponesrečenem jesenskem zasedanju deželnega zbora leta 1910 pokazalo, da nasledujejo isti klerikalni voditelji v zvezi s svojimi nemškimi somišljeniki cilje, ki bi bili edinele dobrodošli mednarodnemu klerikalizmu, ne pa gospodarsko in politično slabemu slovenskemu ljudstvu na Spod. Štalerskem — se je čulo v naprednem časopisju in na naprednih shodih vedno mnenje: mi hočemo redno delo v štalerskem deželnem zboru! In bili so še drugi vzroki, ki so to mnenje utrjevali in podpirali. Že v časih, ko se vrši nad deželnim odborom, kot izvršujočo deželno avtonomno upravno oblastjo, redna kontrola deželnega zbora, dobimo spodnjaštajski davkoplačevalci od dežele zadatno manj nazaj, ko ji damo, dasi moramo priznati, da je nemško-nacionalni štajski deželni odbor — rad ali nerad — proti manjšini dokaj kulantnejši ko n. pr. klerikalni kranjski deželni odbor proti napredni manjšini v deželi. V bojnih časih obstrukcije pa se ti doneski še znatno zmanjšajo — in deloma se morajo zmanjšati. In tako je došlo marsikje občutno nesoglasje v okrajne in občinske račune — stvari, ki jih z najtesnejšega stika z njimi prav hudo občutimo in težko prenašamo. Bile so

LISTEK.

Na Volgi.

Spisal dr. R. Marn.
(Dalej.)

Nasproti se nam kakor v megli blišči finski obrežje. Na tem kraju je torej prebil velik del svojega življenja stvaritelj mogočne ruske države, Peter Veliki.

Lepo je v Petergofu in zopet bi ga obiskal, ako bi se mi nudila prilika. Le nekaj je motilo moje oči. Park in sploh nasadi v Petergofu, ne izvzemši onih — koliko jih je v Peterburgu — so premalo kultivirani. Oči pogrešajo one snage, s katero se na primer odlikujejo dunajski nasadi. Videl sem, da se premalo pozornosti obrača na to in neprijetno so me dirnile koprove, rastoče ob potu okrog carskega gradu v Peterhofu. Da pa nasadi ne vspevajo, je umljivo, če se pomisli, da leži Peterburg že v mrazem pasu. Kako visoko na severu smo bili, smo videli tudi v tem, da v Peterburgu nismo skoro nič noči imeli. Ob enajstih zvečer je bilo še popolnoma svetlo, ob eni uri ponoči pa že spet. Kadar imamo pri nas najkrajšo noč, imajo v Peterburgu le okrog pol ure noči ali pravzaprav

mraka. No, zato imajo pa temno zimno. Dnevne svetlobe imajo pozimi le od 10. ure dopoldne do 2. ure popoldne nekaj.

Iz Peterburga smo se odpeljali po železnici Peterburg-Moskva. Ko so se v prisotnosti carja posvetovali, kako in kje bi se gradila železnica Peterburg-Moskva, je car vzel ravnilo in potegnil na zemljevidu črto od Peterburga do Moskve.

»Tu naj se gradi železnica!«
In tako se je zgodilo. Tako ravne železnice pri taki daljavi menda ni nikjer na svetu.

Na kolodvor nas je spremilo nekaj znancev, ki smo se z njimi seznanili v Peterburgu. Teh ne smem pozabiti, kajti govorili smo z njimi — slovenski, čeprav ne morem o njih trditi, da so Slovenci. Pravijo: Čeha se najde v vsakem kraju, trdim pa, da se tudi Slovencev dobi povsod, le da Slovence rajši vtone v drugem narodu in nima tolike narodne samozvesti.

Franc Osipč dobavlja peterburškim pivovarom določeno sode. Kot previden trgovec skuša z oddičnimi uslužbenci pivovarn ostati vedno v dobrem stiku, zato jih sempatja povabi na večerjo. In tako smo se seznanili z nekaterimi in z Ivanom Fomicem sva bila jako vesela, najti jake v tujini. Eden je doma iz Šiške, drugi je štajski rojak iz Hoč pri

Mariboru. Tudi neki Oger je znal še nekoliko slovenski, ker je služil kot vojak v Ljubljani pri 17. pešpolku. V »Edenu«, kjer smo se sešli, je bila torej velika družba, ki je slovenski govorila, gotovo nekaj izvanrednega. Štajerc je poročen in ima otroke. Ne vem, zakaj sem ga ravno vprašal, v katero šolo zahajajo njegovi otroci. Odgovoril je: v nemško luteransko šolo, in pripomnil, da je ta šola ena najstarejših in najboljših v Peterburgu in da hoče, da se otroci nauče nemški, ker ruski morajo itak znati. Meni seveda ni šlo v glavo, da mora Slovence, katolik, pošiljati deca k luteranom Nemcem v šolo.

Neki večer torej smo se odpeljali iz Peterburga. Bil sem zelo truden, ni čuda, ker so peterburške noči tako kratke — zato sem poiskal udobno ležišče v prvem nadstropju ter spal, spal dvanaest ur, ne da bi se prebudil. Nič nisem vedel, kdaj je naš breme na postaji Bologoje krenil s proge proti Moskvi na vzhod proti Ribinsku, našemu cilju na Volgi.

»Vstani! me pokliče naposled Franc Osipč, »skoro se bomo peljali čez Volgo.«

V hipu sem bil naspavljen in pri oknu, nestrpo pričakajoč, da se moj očen prikaže tako zaželjena Volga.

Od daleč vidim nebo vodo. Skoro smo pri nji in jaz ugledam reko, leno,

mrtvo reko, nič večjo nego je naša Sava v njenem srednjem teku. Parkrat je vlak zaropotal čez most? drdr in bili smo čez ter pustili vodico za seboj.

Precej razočaran se obrne od okna k Francu Osipču, ki me je s hudomušnim nasmehom opazoval.

»To naj bi bila, pravisi, Volga!« ga vpraša zategnjeno, skoro obupano.

»Da, to je Volga! Pa ne bodi žalosten! Ona Volga, ki si jo ti predstavljaš in si jo že ves čas imel v duhu ped seboj, se Ti v pol ure pokaže in vse razočaranje te bo minilo.«

III.

Vlak je obstal na kolodvoru v Ribinsku. Sedli smo na izvoške in se odpeljali v mesto. Na ruskih izvoških ne moreta in tudi ne smeta sedeti več nego dve osebi. Franc Osipč in Ivan Fomic sta sedela na enem, sestrična moja in jaz na drugem vozu, da sta nama s Fomicem kot domačina lahko vse pokazala in razlagala. Tako smo vedno uredili in imela sta res dobra mentorja in eicirona.

Mesto Ribinsk je nekaj večje kakor Ljubljana. Bilo je to prvo pristniško rusko mesto, v katerem sem bil, zato sem si je s tem večjim zanimanjem ogledoval. Peterburg ali Varšava sta moderni mesti, onaki našim.

Amalija Osipovna mi je kazala važnejša poslopja in cerkve. Ker katoliki nimajo lastne cerkve, se zbira v privatni hiši, kamor je hodila tudi Amalija k maši.

Precej časa smo se vozili skozi mesto. V neki ulici krene izvošček navzdol, sestrična me krepko stisne za roko in pred menoj je ležala Volga — matuška Volga — ona Volga v vsi svoji krasoti in življenju, kakor sem si jo celo pot in še poprej predstavljala. Da, to je bila moja Volga v sanjah, nisem se motil!

Omenil sem poprej, da me je Volga, ki smo se čez njo peljali, razočarala. Vzrok je ta. Izvira namreč nad Moskvo in teče najprej proti severu. Nad Ribinskim napravi velik ovinek in teče potem proti jugovzhodu. Takoj nad mestom se izliva v njo dve veliki reki Šeksa in Mologa in ta ojačana Volga je ležala zdaj pred menoj.

Peljali smo se ob desnem bregu in nasproti nam je ležal lep zelen gozd in med zelenjem krasne dače. Kakor bi prišel v drugo pokrajino, se mi je delo in mahoma sem pozabil vse žalostno zemljo, ki sem jo doslej videl na Ruskem. Kako daleč je bilo do drugega brega in kaj je bilo vse na tej široki vodi!

Ob več kilometrov dolgem bregu je bilo usidranih drug poleg drugega nebroj krasnih parnikov, velikanskih

slabe letine, ko je bilo malo kruha in vsled ustavitvenja vseh deželnih investicij v podobi zagrajevanja potokov, gradnje cest itd. tudi malo zaslužka. V krajih, koder so bili naši ljudje vajeni na četudi skromen zaslužek od dežele, je dotok denarja naenkrat penehal. In koncem koncev, čas je tu, ko pričakujejo severne avstrijske dežele zlatega dežja iz državnih blagajin, ker se misli skleniti znani zakon za gradnjo kanalov. Umestno je, da se ne zglase ob tej priliki samo naši državni poslanci, govoriti morajo tudi deželni zbori. K vsemu temu pa se pridružuje spoznanje, da je treba napraviti red v deželnem gospodarstvu. Četudi nismo Slovenci v večini in ne nosimo politične odgovornosti za to, kar se je v deželnem gospodarstvu počelo doslej — eno je gotovo, da bomo morali z Nemci vred plačevati. In bridko je plačevanje dolgov, ki so se napravili brez nas in proti nam, dolgov, od katerih nismo imeli nikoli nikake koristi.

Obstrukcija ni in ne more biti nikjer sama sebi namen, je to politično orodje, ki nasprotnika svari in astražuje, kadar postaja preoblasten in presamodržski. Njen končni cilj je padel po zaslugi klerikalcev že davno v vodo — zato je čas, da se konča. Rekli smo že enkrat, da ne nosimo odgovornosti za to, kako se naj konča; omenjeni nevtralni delovni program je nekaj, kar nam kaže bodoče zasedanje deželnega zbora v simpatični luči, za odškodnino, bojno odškodnino pa se naj zmenijo z Nemci klerikalci sami. Bomo videli, koliko znajo in premorejo. Mi smo mnenja, da bi bilo napadno odkloniti mirno poslovanje deželnega zbora, posebej še, ker se nam obljublja v vladnem delovnem programu več znamenitih gospodarskih pridobitev, med katerimi le omenjamo ormoško — ljutomersko železnico, regulacijo Drave, gradnjo ceste itd. Časih je tudi stvarno sodelovanje nevarnejše za večino ko najbolj kričajo obstrukcija. In potruditi se bo moral deželni zbor, da bo volilec s kakim simpatičnim gospodarskim delom in programom različnih investicij nekoliko osladil grenko pilulo zvišanja deželnih doliad. In čim prej se ta stvar uredi, tem boljše: kajti čim pozneje pride, tem izdatnejša in obširnejša bo. Pa odgovor naj daje zanj tisti, ki jo je zakrivil: nemška nacionalna večina.

Nismo niti povedali vsega, kar govori za upravičenost zgoraj navedenega sklepa izvrševalnega odbora Narodne stranke. Ako klerikalci vpijejo, da pomenja izdajstvo in prodajo Nemcem, pristo jim. Morda bodo za teden dni prav tako drugače govorili, kakor v ponesrečeni kampanji proti učiteljem. Mi smo neustrašeno in odločno povedali svoje mnenje in se ne bojimo prevzeti zanj proti komurkoli vso odgovornost in vse posledice. In če se deželni zbor razpusti, bodo klerikalci doživeli volitve, ki bodo nje in zunanji svet prepričale, da smo naprednjaki danes bolj ko kdaj prej, močan politični činitelj na Spodnjem Štajerskem. Mislimo, da bo naša volilna parola, ki bo podprta z realnimi dejstvi, tehtnejša ko klerikalne fraze, ki so vsak dan drugačne ter ne hasnejo nikomur — najmanj pa našemu ljudstvu v njegovem slabem političnem in gospodarskem položaju.

Italijansko-turška vojna.

S tripolitanskega bojišča.

Iz Dehibata poročajo dne 13. t. m.: Predvčeršnjem je 7000 Italija-

nov po šesturnem boju prodrl do Elfatimeha. Turki imajo dovolj četa, da preprečijo prodiranje Italijanov proti gorovju. Pri Savani-Binadem je italijanska premoč napadla 2000 Arabcev, med katerimi je bilo 600 jezdecev. Po daljšem bajonetnem boju so se Arabci umaknili v Choe-rih. Izgubili so enega častnika in 15 vojakov.

Včeraj so prodrli Italijani do Suvanija in Bizeldina.

Sultan za nadaljevanje vojne.

Neki visoki turški uradnik je izjavil dopisniku »Zeita«, da je zelo negotovo, da bi prišlo v kratkem do miru. Zelo se pritiska na ministre, da nadaljujejo vojno. Od druge strani se pa poroča, da je sultan izjavil velikemu vezirju, da je v sedanjih razmerah tako zelo nasproten miru, da bi se rajše odpovedal prestolu nego pa da bi privolil v odstop Tripolitani in Cireneje. Pogovornica sta se zelo razburjena. Veliki vezir je naglašal, kako nevarno je nadaljevati vojno spričo dejstva, da so vse levlasti prijateljsko naklonjene Turčiji, in je grozil z demisijsko. Mahmud Šefket-paša podpira sultana in ga skuša prepričati, da je armada navdušena za vojno. Sultan se še ni odločil.

Turčija se jezi nad lordom Kitchenerjem.

Berolinski dopisnik dunajške »Zeita« je izvedel iz diplomatskega kroga, da so v Carigradu zelo vznemirjeni, ker lord Kitchener ne dopusti več kakor dosedaj, da bi Turki vozili orožje in streljivo skozi Egipt. Še pred kratkim so Turki brez posebnih ovir prevažali skozi Egipt čete in municijo, posebno strojne puške. Tega pa lord Kitchener več ne dopušča in je zastražil vso mejo.

Francoski aviatiki v turški armadi.

Na dunajsko poslaništvo je došla vest, da so prišli francoski aviatiki, ki hočejo stopiti v turško službo, s svojimi aeroplani v Tunis in hočejo priti čez mejo v Tripolitani. Italija je proti temu protestirala. Zdej se ne vedo, če bo Francija dopustila, da bodo aviatiki šli preko meje k turškim četam.

Odstop pristanišča Solnu.

Z odstopom pristanišča Solna ob egiptanski meji se baviyo vsi londonski listi. Anglija dobi s tem važno pristanišče za svojo mornarico, vsled česar postane italijansko pristanišče v Tobruku skoraj popolnoma brez vrednosti. Situacija je zaradi tega zelo interesantna, ker bo imela Anglija pri mirovnih pogajanjih zelo vane besedo.

Politična kronika.

Uradno se razglša izid volitev v hrvaški sabor sledeče: vladinovec 21, srbski radikalci 3, hrvaško-srbska koalicija 23, stranka prava 27, seljaška stranka 8, osješka skupina 2 mandata. Pridobili so tedaj vladinovec 7, srbski radikalci 3 in stranka prava 3 mandate, izgubili pa koalicijska 9, seljaška stranka 1 in osješka skupina 3 mandate.

Meščanski klub zagrebškega občinskega sveta je imel včeraj popoldne sejo, v kateri je sklenil v današnji seji občinskega sveta volirati županu proračun za leto 1912, sklenil pa je obenem tudi županu interpelirati zaradi nepravilnega postopanja policije pri volitvah v sabor. Klub je opustil svoje prvotno namero zahtevati disciplinarno preiskavo

proti senatorju Taborskemu zaradi njegovega postopanja pri volitvah, ker je vlada zagrevala, da v tem slučaju razpusti občinski svet.

V francoskem parlamentu je goveril včeraj edino poslanec Jaures o francosko-nemški pogodbi glede Maroka. Tekom debate se je bavil tudi s poročili listov, češ, da Avstro-Ogrska pritrdi francosko-nemški pogodbi le pod tem pogojem, da dobi na Francoskem posojilo. Avstro-ogrski poslanik v Parizu te vesti listov energično demantira in izjavlja, da privolitev v pogodbo od strani Avstro-Ogrske ni odvisna od dovolitve posojila. Poslanec Jaures se nadalje zavaruje proti navideznim pogodbam ter opozarja na tajno pogodbo z leta 1900, glasom katere naj bi Francoska zasedla Maroko, Italija pa vzel Mladoturkom Tripolitani. Velik hrup v centru in na desni. Jaures nadaljuje, da obstoja tajna pogodba tudi glede Perzije in da so to same take akcije, ki so, kakor kaže zgodovina, spravila Poljsko v tako velike stiske.

Kakor zatrjuje neki turški poslanec je zaključanje turškega parlamenta nezgodni predpogoj za začetek mirovnih pogajanj z Italijo. Vsled tega bodo izpremenili kljub ostri opoziciji § 35. ustave in zaključili parlament.

Štajersko.

»Stanovsko« delovanje celjske podružnice, državne zveze nemških poštinih uradnikov in uslužbencev. Člani omenjene podružnice so imeli te dni v Krellovi gostilni na Grabnu v Celju nekako zborovanje. Že dejstvo, da prireja ta podružnica svoja zborovanja v Nemškem domu in v zloglasni Krellovi gostilni, kjer so se vršile, kakor smo čitali svoj čas v »Domovniku«, priprave in posvetovanja za septembrske izgrede, kaže jasno dovolj, da je tej podružnici edino le za nemško - nacionalno politiziranje in hujskarijo. Na zborovanju je imel znani vsenemški Pogatschnigg (mož je rodom res pristani Teuton!) hujskajoč govor, na katerem je vpil, da pomenja Celje za pošte uradnike in uslužbence boj in zmago! Za taiste uradnike in uslužbence, ki službujejo v dvojezičnem celjskem mestu in za izključno slovensko Celjsko okolico! To je gotovo neumestno izživljanje, katerega ne bomo mirno pozrili in bomo morali storiti proti nemško - nacionalnim petehnom na celjski pošti še bolj energične korake, ko so se že storili. Zborovanje se je svojemu poteku primerno zaključilo z divjim tuljenjem »vahrarice«.

Nekaj za celjsko sekcijo Nemško - avstrijske planinskega društva. »Mittelungen des D. O. A. V.« so priobčile statistiko o obisku društvenih planinskih koč v letošnjem poletju in pravijo, da ni bilo mogoče od celjske sekcije navzile ponovnim opominom dobiti nobenih podatkov o obisku »njenih društvenih koč v Savinskih planinah«. Gg. dr. Kallab in Skoberne, ki sta se nedavno tega tako postavljala s svojo celjsko sekcijo, imata gotovo toliko posla z obrambo ogrožene nemške posesti v Savinskih planinah, da sta na statistiko obiska »društvenih koč« sto pozabila. Ali so pa izostali tisti bogati strički iz Nemčije, ki bojda na nosijo toliko denarja v Savinske planine? Nemški Celjani in drugi naši nemški sodeželani itak hodijo, kar je

veshakar šumno, kaj ne, g. dr. Kallab, samo v slovenske planinske koč in turistična zavetišča. Celo odboriki celjske sekcije in njeni člani, kolikor sploh gredo v planine, so take isušilce svete nemške stvari, da gredo raje v lep in udoben Frischeaufov dom ko v — edino »kočo« celjske sekcije D. O. A. V. na Okreslju, ki je močno podobna kakšni pastirski koči in je treba resnično velikega nemakonacij. navdušenja, kakor ga imajo le Kallabi in Skoberneti (seveda samo v Celju, ker v planine jih nikoli ni), da kdo v njej prenoči. Tisti, ki bi podučili »D. O. A. V.« o celjski sekciji in celjski nemško - nacionalni »turistiki«, bi osrednje društvo vsaj obvaroval nalnajnih blamaž in zasmehovanja.

Kako je z volitvami v gornje-grajski okr. zastop? Volitve iz trske skupine se še niso izvršile. V tej skupini volita klerikalna »trga« Ljubno in Rečica skupno 8 zastopnikov, Mozirje in Gornji grad pa 2 oziroma 1 zastopnika, dsi imata ta dva trga res tudi značaj trgov in močne »avkoplačevalce«. Gornji grad se je posebej pritožil proti temu, da bi bil zastopan v okr. zastopu le po enem zastopniku. Stvar se hode »vlekla« mor da še leto dni, predno se bo sestavil novi okrajni zastop, v katerem bodo sicer imeli večino klerikalci. Na bolj je sedaj žalosten Turnšek, katerega je njegov ljubljani Verstovšek tako lepo spjel na led »nameravanim posojilom za okraj, da mu je celo izposloval v okr. zastopu — zahvalo za medveda, ki je še bil v planini. Seveda je bilo takrat treba Verstovšku delati reklamo, saj so bile državno-zborske volitve. Po volitvah pa je Verstovšku na gornjegrajski okraj toliko kolikor za lanski sneg. Ob volitvah je obljubljal železnico, sedaj pa nismo slišali, da bi s svojimi štajerskimi tovariši ukrenil kaj resnega za njo. In v deželnem zboru obstruiral, da se gotovo nikjer ne more kaj doseči za okraj — drugo kot prazne fraze in obljube. Prihodnjie pa priobčimo zanimive stvari, kako zna nastopati reškiški Turnšek proti — županu Jeraju z Rečice. Poštenost Turnškovo, ki bi rad igral v okraju prve gosli, je treba osvetliti od vseh strani.

Neodkritosrečno pisanje »Slogoe«. Iz Celja nam pišejo: »V zadnji številki »Slogoe« ste našli dve za nekatere naše slogaše značilni notici. V eni se napada dr. Kukovec zaradi njegovega govora na vodstveni seji štajerskega »Lehrerbundes«, v drugi pa štejejo levite »Slov. Narod« radi tega, ker se je osmelil imenovati »Slogoe« napreden časopis. Prva notica je naravnost klasičen primer zavratnosti in — nedoslednosti pri »Slogoe« ne pa pri dr. Kukovecu. Prvič ni res, da bi bil dr. Kukovec govoril »urbi et orbis«, da ima štajerska dežela še dovolj virov za višje izdatke, kar pa ni nič drugega kot nova bremena najubožnejšim davkoplačevalcem.« Tako je besedilo Kukovečevega govora netočno in površno poročala od prve polovice stavka graška »Tagespost«, drugo polovico pa je dostavila »Straža«. Ali je »Slogino« uredništvo tako površno, da je res prezrlo avtentičen tekst dr. K. govora v »Sl. Nar.«? Tega »skoraj ne moremo verjeti, zato si moramo misliti, da je »Slogoe« iz čisto navadne zavratne animoznosti ponatisnila izvajanja »Tgp.« in »Straže« — da bi morda temu ali onemu volilecu ugajalo. Pa takšen lov na duše bo imel malo uspeha! Značilno je, da »Slogoe« ni niti z eno besedico dotaknila tega, za kar se pri celi aferi

pravzaprav gre: regulacije učiteljskih plač. Ali se »Slogoe« prav nič ne spominja tega, kar je v njej pisal o tem vprašanju duhovnik Segula? In ali hoče »Slogoe« sedaj ntajiti to, kar so kot učiteljsku primerno in potrebno predlagali njeni odlični pristasi dr. Jurtela in dr. v deželnem zboru štajerskem? Dr. Kukovec je povedal, da se bodo deželne doklade zvišale brez ozira na učiteljske plače; ako se skuša pri tem za naše postavljeno slovo učiteljsvo kaj dobiti, tem bolje! In »Slogoe« nima kaj tege povedati, temveč taji svoje krušne očete in — učitelje, ki store po deželi faktično največ za njo. To je neodkritosrečnost in kar je še slabše, zavratnost, ki ue dela listu prav nobene časti! In kar se tiče »Sloginega« naprednjajstva. Državnozbornske volitve so nas menda na Štajerskem naučile, da je treba sloge v prvi vrsti med opozicijskimi elementi, ako nečemo, da bodo vse naše narodne in gospodarske zadeve zavozili isti klerikalci, katere imenuje »Slogoe« baš v tej številki tako točno konsumarje! Naprednjaki smo zato ponudili slogašem roko v spravo — a pri gotovih trmasti glavah, ki živijo še v nekih političnih idejah, živih uveljavljanje je bilo mogoče morda pred 20. leti, je vse zastoj! Vsi čutimo, da se vrti vse naše javno življenje le okoli točke ali je kdo bel ali pa črn — samo »Slogoe« ne — javno seveda. Kajti morda bi ji škodovalo, če bi povedala, da je napreden list; bori se faktično proti »konsumarjem«, samo povedati se tega ne sme. Pametni ljudje med slogaši naj napravijo takemu otročjem skrivanju in tej naivni binavščini čim prej konec, in ne bo jim žal, ako jim je v resnici kaj za stvar, ne pa za neko trmo kakor jo imajo otroci, ki hočejo sami še po kazni stati v kotu. Za naše javno življenje bo gotovo bolje, ako bo vsakdo vedel, pri čem je in bo konec takih smešnih dvobarvnih političnih strank.

Iz Polzele: Na Štefanovo nameravana prireditve — božične igre »Palčki« — se ne vrši! Igro uprizorjevalci 28. t. m. na dan nedolžnih otročev takoj opoldne, ker sicer dalini ne pridejo pred ročjo domov. — Ogrožena polzelska mitadina se še enkrat priporoča blagim, radodarnim rodoljubom za prostovoljne prispevke v korist svoje slovenske božičnice. Imeli bi radi malo veselja tudi mi slovenski otroci!

Razpis ustanove. Oddati je ustanova letnih 600 K za medicina, ki je vpisan na dunajski univerzi in je pristojen v občini kozjanskega ali sevnškega sodnega okraja. Prošnja je vložiti do 31. dec. t. l. pri c. k. r. namestniku na Dunaju. Pravica oddaje pristoji prezidiju dunajskega kolegija doktorjev medicine.

Zibika. Blagi šolski dobrotnik g. Simon Štrnelc, učitelj v pok. in posestnik na Tinskem, vplačal je za zibiske uboge šolarje kot božično darilo 20 K, letos ustanovljeno društvo za varstvo in oskrbo otrok v šmarškem sod. okraju pa je v isti namen poslalo raznovrstno obliko. Za te darove se tem potom najiskrenejše zahvaljuje šolsko vodstvo in krajni šol. svet Zibika. — Jos. Purkhart l. r., nadučitelj. Fr. Smole l. r., načelnik in župan.

Iz Maribora. Obsojena šulferajnska šola. Včeraj se je tu vršila obravnava proti Francu Harrihu, nadučitelju v Rottenbergu in F. Hernausu, naduč. v Breznem, radi prestopka zoper telesno varnost. Oba

barž, manjših ladij in ladij in ker ob bregu ni bilo dovolj prostora, se zunanaj na reki ter v posebnem stranskem rokavu Volge. Veliki ponosni parniki so prihajali gori po Volgi ter odhajali in neprestano so se ponavljali žvižgi parnih piščalk. Ves dolgi breg je bil eno samo velikansko pristanišče in na reki so se ladije in parniki morali kaj oprežno ogibati, da se ni primerila kakšna nesreča. Med velikimi ladjami so švigale ločnice — mali čolni — in se zibale na valovih, ki so jih povzročala vretena prihajajočih parnikov. Nad bregom so se vrstila skladišča, hoteli, prodajalne in potem celo mesto z v solnca se lesketajočimi kupolami pravoslavnih cekev.

In potem to živo mravljišče ljudi na parnikih in ob bregu! Delavci krušniki (nalagali in izlagali na parnikih) so napol nagi vlekli na hrbtih velike bale ter bosi ali v opankah drsali s svojimi tovari iz parnika na suho ter zopet nazaj. Drugi zopet so nalagali blago na težke vozove, deloma sedeli na bregu ter uporabljali skromno kosilce. Vmes so ženske prodajale sadje, dečki klicali ter prodajali najnovejše časopise, (kolportarja je prosta v Rusiji!) razglednice itd. Rusi so mirni ljudje, tihi in skromni. Le ob vodi se ožive in postajajo živahniji, ker to zahteva hitrejši promet, kupčijsko poslovanje, ki ne mara lenih, počasnih ljudi.

Nastanili smo se v hotelu na bregu Volge. Naše sobe so imele raz-

gled na Volgo, prav pred očmi smo jo imeli.

Spravili smo naglo zunanega in notranjega človeka v red in potem hajdi na ogleda.

Ribinsk je važno trgovsko mesto kot skrajno severno tržišče na Volgi. Ima železniško zvezo s Peterburgom in Moskvo in tu se navadno izlaga blago, ki prihaja po Volgi z juga od Kaspiškega morja. Osební promet na Volgi sega namreč le do tu, kajti le tovrne ladije gredo potem še naprej proti severu v Volgin prtok Šekšno in v Peterburg kakor sem že omenil.

Ribinsk ima tudi blagovno boro in sva si jo z Ivanom Tomičem ogledala še v dopoldanskih urah.

Po kosilu smo sedli v lotoško in se vozili par kilometrov po nji proti jugu. S srede vode smo šele imeli pravi pregled o širini Volge in o prometu na nji. Peljali smo se izven mesta do skladišč, kjer se končava tudi železniška proga. Franc Ospič je imel tu skladišče dog, ki so prišle po Volgi in so se tu nalagale na železniške vozove za Peterburg. Imel je tu tudi svoje delavce iz okolice Kazani in za nadzorovateljce nekaj kranjskih Slovencev. Kako so bili naši rojaki veseli, ko so nas ugledali. Še nam se je milo storilo pri njih veselju.

S tega brega smo videli na nasprotnem bregu velikanske rezervoarje za nafto, ki se po Volgi na železnih baržah pripelje iz naftovih

vrelcev ob Kaspiškem morju. Ti vrelci so skoro izključno last švedskih milijonarjev bratov Nobel, ki potem iz Ribinska in Peterburga razpošiljajo nafto po celi srednji in severni Evropi, kakor tudi v druge dele sveta. Tudi parniki na Volgi in nekatere železnice na Ruskem se kurijo z nafto in je časih videti na Volgi cela polja nafte, ki plava po vodi. Nafta pa povzroča na drugi strani Volge velikansko škodo, ker poginejo njene izvrstne okusne ribe v taki vodi. Toda za promet se je nafta izkazala kot jako dobro kurivo za parne stroje, torej prevladuje korist nad prijetnostjo in dobro jedjo, kar je vodilo trgovini in prometu sploh.

Z lotoško smo se peljali zopet nazaj v mesto ter se ustavili pri parniku, ki je pravkar prispel z juga.

»Pojdimo se okrepčat na parnik,« je rekel Franc Ospič, »bosta vsaj videla, kako udobno se bomo vozili po Volgi.«

Uredba in udobnost parnikov je prekosila vse moje pričakovanje. Takoj sem dobil vtisk, da bo vožnja po Volgi najprijetnejša, kar sem jih sploh doživel.

S parnikom smo se prepeljali čez reko na drugo stran. Stopili smo v gozd in oko se je razveselilo in vsa notranjost, ko sem čutil okrog sebe blagodejni hlad zelenja in dreveja. Vmes med drevesi so stale dace, razprostrale se je park in vrveje je živahno življenje četalcev, ki so se

umaknili iz mesta ter tu ob zvokih godbe uživali osvežujoči zrak gozda. Bili so tu šotori potujočih čmedijantov, streljarne, odprto gledališče itd.

Šele pozno v noč nas je prepeljala lotoška na drugi breg pred naš hotel.

Drugi dan sva jo z Ivanom Fomičem ubrala na parnike. Franc Ospič je nama dal na voljo, da si izbereva parnik, na katerem se bomo odpeljali na jug. Odpluti je imelo tisti dan več parnikov in midva sva izbirala, komu hočeva to cast poveriti, da nas poneso po Volgi. No, bila sva izbirčna in izbrala največji in najelegantnejši parnik »Sergij Witte«, ki se imenuje po bivšem ruskem ministrskemu predčelniku in srečnemu posredovalcu mira v rusko-japonski vojni.

Zamolčati ne smem, da sem se ob tej priliki seznanil z Ljubna sopotnikoma na Volgi. S Fomičem sva stopila v salon prvega razreda in notri sta pri eni mizi obedovala elegantna še mlada gospa in šestnajstletni dečko. Odzdravila sta nama in vprašal sem ju, kedaj odide ta parnik in do kedaj je treba prijago prepeljati. Seveda sem bolj težko lomil rusčino, pa smo se le sporazumeli. Pa vedi vraga, ali ne začne dečko naenkrat govoriti nemški in nama pravi, da sva — tujea, ki morda bolj znata nemški nego ruski. Na, zdej pa imamo, zdej pa imate, zdej pa

imajo; ta mladenič kar ni hotel verjeti, da sva rojena Rusi.

»Vidiš, še premalo znava,« sva se potem s Fomičem pogovarjala, ko sva šla s parnika. Moj Bog, saj pred enim tednom sploh nič nisva znala! Zdej sva se pač že kosila, kdo bo hitreje čital ruski, pisala ruske razglednice in se pripravala z izvoščki in prodajalci po ruski.

Okrog ene opoldne je zaživigala piščal našega parnika, ki se je obrnil in majestetično zaplul proti Volgi. Naglo smo uredili svoje stvari vsak v svoji kabini in se potem sešli v salonu prvega razreda na obed. Naši družbi se je pridružil prijatelj Franc Ospič nekoli Sitov, upravitelj pivovarne v Ribinsku. Bil je to navdušen Rus, ki še kot izobražen človek ni opustil ruske narodne noše, namreč čevljev dokolenic, rdeče srajce čez hlače in pasu okrog nje, kakor tudi obogatne ruske čepice. Seveda je bila ta noša elegantna, srajca iz svile, da je lahko nastopil z njo v vsakem salonu. Nama s Fomičem je bil to posebno ljub sopotnik, ker smo zdaj večinoma ruski govorili in sva tako izpopolnjevala znanje v rusini. Poleg te družbe je bila v prvem razredu še mlada gospa s svojim sinom, ki sem ju že omenil. Bila sta Rusi. Oče je bil višji častnik na Finskem, a se je zdaj zdravil na Krinu. Šla sta ga obiskat.

(Dalje prihodnjia.)

šulferajnska učiteljica sta splošno znana hujšaka po Dravski dolini. Dne 7. novembra t. l. sta v zvezi z nekim fakinom in nekim agentom napadla železniškega asistenta Slovenske gosp. Franca Rožmana. Vsi štirje so ga zgrabili, položili na mizo, ga davili in vsega opozorili. Obsojena sta bila vsled tega samo na 10 K globe, pretepaški fakin pa na tri dni zapora. Agenti še niso mogli dobiti. Obe pomembni srovinici bosta še kot učiteljica ostala na svojih mestih in učila slovenske odpadnike nemške manire. Stara praksa! Zato pa so tudi po hudodelski statistiki na slovensko-nemški meji največji hudodelci Nemčurji in Nemci.

Novi slovenski odvetočnik v Gradcu. V Gradcu je otvoril svojo odvetočniško pisarno Slovenec dr. Jakob Rajh. Pisarna se nahaja v Albrechtgasse št. 7, I. nadstropje. Sedaj so v Gradcu trije slovenski odvetočniki: dr. Klasine, dr. Ovsenjak in dr. Rajh.

Drobne novice. Savinska podružnica S. P. D. opozarja svoje člane na lepe planinske razglednice, ki jih je založila po tvrdki Goričar in Leskovšek v Celju. Te umetniško izdelane razglednice so gotovo primernejše za običajne božične in novoletne čestitke, ko nemško - židovsko blago. Povrh tega pa se s tem podpira domače, nad vse koristno društvo. — Imenovan je štajerski namestnik narednika pionskega bataljona št. 11 Jožefa Kozacka za cestnega mojstra na Štajerskem. — Iz poštne službe. Prestavljena sta poštna oficijanta Janez Siebenreich iz Zaleca na Zidani most in Friderik Vavpotič iz Zidanega mosta v Poljane. — Iz Šmarja pri Jelšah poročajo: Posestnik Al. Metličar v Babni reki je bil že delj časa dolžan Jožetu Gabrškemu 300 K, katerih pa navzlic več opominom ni hotel plačati. Gabršek je nato odpeljal skrivaj Metličarju iz hleva vola v vrednosti 300 K in ga postavil v hlev pri svojem sosedu, da bi ga prodal in si dolg povrnil. Ker pa to ni baš prišten način za vračanje dolgov, se bo moral Gabršek zagovarjati pred sodnijo. — Iz St. Jurja ob J. ž. železnici nam pojasnjujejo, da pritožbe glede nakladanja živine na kolodvoru, o katerih je pisal »Slovenski Narod«, ne zadevajo gg. železniških uradnikov ali živinodržavnikov gosp. Uršiča, temveč upravo Južne železnice, ki da na razpolago premalo vozov. — Nečloveška hči. Iz Kozjega poročajo: Pred nekaterimi dnevi je došel posestnik Frane Perne nekoliko natrkan domu, kjer se je sprl s hčerjo Jožefo. Ta je šla po gnojne vile in je z njimi udarila očeta nekolikokrat po glavi, tako da ga je težko ranila. — Iz Maribora. Kakor je citati v »Straži«, so pričeli dijaki 6. razreda višje gimnazije stavkati proti prestopnemu profesorju latinščine Hajdu. Pri zadnji konferenci, ki se je vršila v petek, je bilo zelo mnogo dijakov imenovanih. Zato so v soboto pred uro prof. Hajda zapustili razred. — Pri občinskih volitvah v Zerkovcih pod Mariborom so zmagali Slovenci. — To je nov, lep uspeh v neposredni mariborski okolici.

Koroško.

Nagrade za lovce strupenih kač. Deželni zbor koroški je v svojem zadnjem zasedanju sklenil, da plača dežela za vsako ubito strupeno kačo 1 krono nagrade. V 15 okrajih dežele so pobili prebivalci skupaj 350 strupenih kač. Nagrade bodo razdelili za božične praznike.

Cerkveni tat v Celovcu. Komaj 15-letni Andrej Schrott je odnesel iz kapucinske cerkve nabiralnik pri glavnih vratih. V nabiralniku je bilo kakih 20 kron drobiža. Obenem s Schrottom so aretirali še nekega mlajšega dečka, ki je stal med tatvi, no na straži in s katerim je delil Schrott svoj plen.

Novi tisočkronski bankovec. Pred par dnevi je prišel že pod nebo gostilno v okolici Spitala neznan trgovec potnik. Po večerji je začel tujec z došlimi domačimi kvaritati. Pri igri pa je imel smolo in je zgubil 9 K. Ker ni mogel plačati cehe zy drobižem, je ponudil gostilničarju tisočkronski bankovec, da mu ga zamenja. Gostilničar pa je spoznal, da tisočak ni pravi, marveč le navadni reklamni list neke nemške tvrdke. Vrnil mu je list, in pustil, da je šel tujec naprej, ne da bi ga naznanil. Drugi dan je tujec poskusil isti manever pri neki hišni v Spitalu, ki pa ni razumela šale in je predrznega gosta oddala policiji.

Primorsko.

Iz politične službe. Namestniški tajnik Fr. Lašič v Trstu je imenovan za okrajnega glavarja, okrajni komisar dr. V. Baltić za namestniškega tajnika v okrožju primorskega namestništva.

Kolera. Sanitetni oddelek tržaškega namestništva objavlja, da je obolel za kolero včeraj v infekcijski bolnici internirani 50letni ribič Jernej Bologna, brat dne 15. t. m. za kolero umrlega Boštjana Bologna.

Prepovedano predavanje laškega profesorja v Trstu. Tržaško društvo za preprečenje kupčije z dekleti je prosilo znanega laškega predavatelja profesorja na univerzi v Rimu Sigheleja, da bi priredil v Trstu predavanje. Sighele se je pozivu odzval in je hotel predavati v Trstu »O mučilih otrok«. Vlada pa je to nameravano predavanje brez navedbe vzrokov prepovedala.

Največji parnik v Trstu. Včeraj je priplul v Trst iz New Yorka parnik »Ivornia«, ki je največji parnik, kar jih je bilo do sedaj v tržaškem pristanišču. Parnik je dolg 600 angl. čevljev in širok 64 čevljev. Od krova do dna meri 41 čevljev. Parnik ima dva vijaka, ki jih gonita dva stroja po 12.000 konjskih sil in doseže hitrost 15 pomorskih milj na uro. V Trst je pripeljal 296 potnikov. Eden pa, in sicer neki 28letni Dubosnic iz Velinje je umrl med vožnjo za jetiko. Truplo so pripeljali v Trst.

Nezgode. Zastrupil se je z očetovo kislim 22letni krojač Stefan Veber v Trstu. Raz voz cestne železnice je padei med vožnjo 34letni Alojz Venturini. Padel je pred voz tako, da mu je šlo kolo čez desno roko. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico. — Aretirali so včeraj 37-letnega hotelskega slugo Ivana Hutotza iz Kranja, ker je pokradel za 34 kron perila in obleke. — V Škedenju je trčil stroj tovrnega vlaka v enovprežni voz, ki je pripeljal iz dvorišča plinarne. Zadnji del voza je popolnoma razbit. Kočijaž je dobil pri padcu lahke poškodbe, težko poškodovana pa je 45letna kmetica Ivana Reginovič, ki se je hotela peljati k Sv. Barbari. Odpeljali so jo v bolnišnico. Na poti iz Amerike je zblaznela na parniku Hibernija neka Frana Kundič. V Trstu so jo izkrcali in odpeljali v bolnišnico.

Dnevne vesti.

Dopolnilne volitve v trgovski in obrtni zbornici. Uradni list razglašja, da so volilni imeniki za dopolnilne volitve v trgovski in obrtni zbornici razporejeni v splošen vpogled v Ljubljani na mestnem magistratu, na deželi pa pri e. kr. davčnih uradih in sicer od 21. decembra do 25. decembra 3. januarja 1912. Iz trgovske in obrtne zbornice izstopijo letos ti-le zbornični svetniki: iz trgovskega odseka: iz 2. kategorije: Urban Horvat, Viktor Rohman in Feliks Urbanc; iz 3. kategorije: Fran Zorec, Fran Šubelj in Pavel Velkavrh; iz obrtnega odseka: iz 1. kategorije: Andrej Gassner; iz 2. kategorije: Vinko Majdič, Ivan Rakovec, Ivan Schrey in Filip Supančič; iz 3. kategorije: Josip Globelnik. Izstopi torej iz zbornice 12 svetnikov. Izmed teh jih je 6 naprednjakov, 5 klerikalcev in 1 Nemec.

Sofigisti. Včerajšnji »Slovenec« je hlastno ponatisnil »Zarjino« notico, v kateri se med drugim pravi, »da je moral pri volitvi župana dr. Tavčar glasovati sam zase, da je mogel biti gladko izvoljen«. Stvar okusa je, ako se hoče še posebe konstatirati, da je ta in ta volil samega sebe, zlasti ako se ve, da je z novim občinskim volilnim redom uveljavljen princip, ki naravnost sili, da mora vsak kandidat voliti samega sebe. — Kakor je znano, mora vsaka stranka v vsakem razredu postaviti 90 kandidatov. Da ni treba pisati vseh 90 imen, je določeno, da zadostuje, ako se na glasovnico zapiše samo ime dotične liste. Če torej hočejo kandidirati voliti s svojo stranko, mora vsak izmed njih voliti samega sebe, ker je sicer njegov glas neveljaven. Ako bi pa iz kurtoazije na primer napredni kandidati ne hoteli voliti samih sebe ter volili v svrhu, da bi njihovi glasovi ne bili izgubljeni, socialno - demokratsko listo, bi s tem na primer v prvem volilnem razredu svoji stranki odvzeli en mandat ter ga darovali socialnim demokratom. Da bi bilo to tako s stvarnega, kakor strankarskega stališča absurdno in abotno, bo uvidel vsak, kdor nima slame v glavi. Zato se čudimo, da je »Zarja« vzpričo takega faktičnega položaja smatrala za potrebno še posebe konstatirati, »da je dr. Tavčar moral sebe voliti, da je mogel biti gladko izvoljen«. No, socialno - demokratskemu glasilu tega končno ne zamerimo, ker je socialno - demokratski zastopnik v občinskem svetu Kristan faktično oddal prazno glasovnico. Sicer pa gre pri vsaki volitvi za stranko in ne za osebo in je vsled tega vsak kandidat upravičen, da odda glasovnico, glasečo se na svoje ime. In potem principu so se ravnali tako klerikalci, kakor Nemci, kakaj takó klerikalni kandidat dr. Detela, kakor nemški kandidat dr. Ambrožič sta volila samega sebe. —

Zato nimajo niti klerikalci, niti Nemci naprednjakov nitiesar očitati!

Klerikalno petolizstvo dr. Šusteršiča. V »Slovenec« čitamo uvodnik »Dr. Šusteršič o laški fakulteti«, datiran z Dunaja. Članek je torej pisal dr. Šusteršič sam ali pa eden njegovih adlaturov. V članku se nahajajo ti - le odstavki, ki jih ponatiskujemo, da slovenska javnost spozna, kako cvete v klerikalnih krogih petolizništvo: »Na izvajanja Hussarekova je repliciral dr. Šusteršič naravnost briljantno. Krasno je zavrnil Malfattija (laškega liberalnega poslanca), ki je na roko naslonjen osuplo gledal vanj. Dr. Šusteršičev govor je vzbudil veliko senzacijo. Mnogo poslancev je šele sedaj izpregledalo, kakšno mora biti naše stališče. V gručah so stali tu Nemci, tam socialisti, tam Lahi, tam Čehi in se živahno razgovarjali o stvarih, ki jih je naš načelnik tako spretno in temeljito pribil.« — Nemec ima za tako vrsto petolizništva poseben izraz — Lobhudelei. Sicer pa: samohvala, cena mala!

Jezikovni spor v Celovcu. K včerajšnjemu članku pred vsem pristavimo, da je gosp. Dr. Oblak odklonil nemškega sodnika zato, ker se je konstatiralo, da slovensko (ne pa, kakor pomotoma tiskano »nemško«) ne zna in ne razume! Med tem je pa že došla rešitev rekursa iz Gradca, — prav tako, kakor je je par dni poprej prerokoval in nasvetoval in — ukazal — »Grazer Tagblatt«! ... In kako famozno in kratko so rešili ta rekurz, ne meneč se za vse tehtne razloge, katere kratkomočno ignorirajo! »Der Rekurs ist unbegründet, das Prozessgericht« — tako pravi rešitev — »hat den übrigen durchaus begründeten Beschluss gefasst, dass die Vorträge der Parteien in deutscher Sprache zu erfolgen haben. Damit wird der Beschwerdegrund des Beklagten hinfällig, dass der Handelsbeisitzer den Vorträgen in der Streitverhandlung nicht folgen könne.« To je vse, kar ima odvrniti druga instanca na znano pritožbo! Tako bagatelno, površno in izvijajoče sodi višje sodišče v zadevah, ko se kršijo na najeklatantnejši način najprimitivnejše pravice slovenskega jezika, ko se krši zakon, naravni in štatuirani, temeljna državna postava, na kateri je takorekoč fundamantiran ves državni stroj! Zdaj je torej z odločbo višjega sodišča definitivno odločeno, da bo sedel v senatu sodnik, ki stranke in priči, ki bodo govorile slovensko, niti razumel ne bo! Razprava se bo torej vršila, — ako se bo sploh vršila, — vedoma nično! In tako pravosodstvo je mogoče v — baje moderni, urejeni državi, — pravi se jej pač — Avstrija!

Preiskava radi slovenske štampiljice. Pred par dnevi je predsednik tukajšnjega deželnega sodišča Elsner ukazal konfiscirati slovensko štampiljico na izvršilnem oddelku okrajnega sodišča. O tem Elsnerjevem ukazu je poročal tudi naš list. Radi te novice je sedaj uvel elsnar preiskavo v svrhu, da se dožene, kdo je nam izdal ono tajnost. Preiskavo vodi začasni predstojnik okrajnega sodišča sodni svetnik Sturm. O uspehu preiskave bomo sveda poročali.

Kamniški občinski odbor. Iz Kamnika se nam piše: Občinski zastop kamniški se je konstituiral in je dobil v osebi dr. Dereanija župana, v osebi trgovca Graška podžupana. Ta dva si je dekan izposodil iz napredne stranke, ker drugače v celnem občinskem odboru ne bi našel zadosti sposobnega moža, da bi vsaj znal voditi odborove seje. Dekan pa — ne hvalažnež in je poplačal župana dr. Dereaniju njegovo veliko poztrovalnost, da je umazal svojo značaj, na čuden način. V »Slovenec« namreč čitamo v poročilu o volitvi župana, da se je takoj na to ustanovil »klub občinskih odbornikov«, kateremu so pristopili vsi odborniki in kateremu načeljuje dekan Lavrončič. Z začudenjem smo opazili, da v vodstvu tega kluba ni župana, ampak nekaj brezpomembnih dekanovih migovcev in kimovcev in nehoti smo se povpraševali, kaj da hoče dekan s tem svojim klubom, ki je po našem mnenju sam na sebi brezpomemben, kajti gospodje so čisto med seboj in nobene opozicije se jim ni bati. Dekan namreč po obč. redu ne more biti župan in moral je to čast rad ali nerad prepustiti komu drugemu in tako je postal dr. Dereani kot snooki med slepci župan. Dal pa mu je takoj čutiti, da je brezpomembni štatist pri tem »teatru« in ustanovil je imenovani klub iz katerega vodstva pa ga je kratkomočno izključil. Na ta način je pravi župan postal dekan, dr. Dereani je torej župan pod dekanovo kuratelo in samo za »parado« Če se dr. Dereaniju ta komedija dopade, kateri se vsi naprednjaki iz srca smejejo, je to stvar njegovega okusa. Vsi pa pravimo, da je tak šlapast župan od muh.

Poslanec Miro Perhave zopet preti s tožbami. Odkar so klerikalci pri prvih občinskih volitvah v Vipavi tako nepričakovano propadli, gri-

zejo in popadajo okrog sebe, kakor gotove živali; pa tudi njihova čast je postala od tega časa zelo občutna. — V vsaki kritiki njihovega slabega gospodarstva že izvajajo žaljenje časti. — Tako se je čutil poslanec Miro žaljenega, ker sta mu naša dva agitatorja predbacivala, da se ne sme uporabljati tujega denarja za odkup javnih plesov, tožil jih je, kakor znano, a pošteno pogorel. — Pred nekaj časom je vložila večina gozdnih upravičencev proti njegovemu gospodarstvu v gozdom pritožbo na kompetentno oblast, v kateri pritožbi se kritizira zanikrnost in malomarno gozdno gospodarstvo ter izreka poslanec Perhave, kot načelniku gozdnega odseka — nezaupnica — in zahteva nova volitev gozdnega odseka. Ta nezaupnica Mirkota umljivo silno peče. — Pretekli teden je šel v Ljubljano, preskrbel si tam baje prepis omenjene pritožbe, ter, tako se hvalijo njegovi sorodniki, že potolažil g. agrarnega komisarja, čes, da je 2/3 v pritožbi navedenega izmišljeno in zlagano. Te dni pa razpošilja okrog v pritožbi podpisanih upravičencev svoje agitatorje, kateri nagovarjajo ljudi, naj svoj podpis prekličejo, ker drugače bo Miro vse tožil! Nekemu upravičencu se je čelo obljubilo, da mu bo od gozdnega odseka narekovana kazen od 4 K — odpuščena, ako podpis prekliče. — Gosp. Perhave, čemu sedaj to levljenje za preklje podpisov, čemu to pretenje s tožbami? Ako ste res vodili gozdno gospodarstvo vzorno, ako je res v pritožbi navedeno le izmišljeno, ne iščite sedaj prekljecev, vaša poslanska čast vam bi morala biti tako sveta, da bi nemudoma vložili tožbo proti vsem, ki so kritizirali vaše gospodarstvo! — Vi se hočete delati nekaterim lepega, čes, da jih nočete preganjati, a v resnici zasledujete drug namen, kateri se vam ne bo obnesel. So upravičenci, ki bodo zahtevali natančno revizijo vašega gospodarstva, so pa tudi ljudje, ki govorijo še veliko več, kakor je navedeno v pritožbi in ki bodo, če treba tudi dokazali. — Gosp. Perhave! Vi kar tožite — a sam, ne drugi člani gozdnega odseka, ker teh mi za gozdno gospodarstvo ne delamo toliko odgovorne. Vsem onim pritožnikom pa, ki jim je mar za njih gozdno posest in dobro upravo iste, svetujemo, naj se nikar ne dajo begati in naj ne prekljujejo svojih podpisov, zakaj, kar je v pritožbi navedenega, se ne da zanikati. — Za danes toliko, a molčali ne bomo, dokler ne bo zadeva v redu!

Češki duhovniki so na slabšem. V praški »Narodni Politiki« priobčujejo duhovniki praške nadškofije na nadškofa Skrbenskega odprto pismo, v katerem se pritožujejo proti temu, da je prepovedal slušateljem bogoslovne fakultete na praškem vseučilišču in duhovnikom vobče čitanje vseh političnih listov, izvzemši listov zgolj naboženske vsebine, kakor »Odmevi iz Afrike«, »Sv. Bonifacije«, »Sv. Vojteha« in »V službi kraljice«. Nadškof torej zabranjuje duhovnikom celo čitanje klerikalnih listov, kakršna sta na primer »Čeche« in moravski »Hlas«. V tem oziru so torej slovenski duhovniki veliko na boljšem, kakor njihovi češki tovariši. Slovenski duhovniki niso samo vezani, da čitajo »Slovenec«, »Domoljuba« in ostale klerikalne časopise, marveč morajo celo zanje na škofov ukaz agitirati in jih z vsemi sredstvi širiti med ljudstvom. A ne samo to, nekateri duhovniki so celo na škofovo povelje primorani, biti naročeni na tak svobodomiseln list, kakor je »Slovenski Narod« in ga citati. Ljubljanski škof torej duhovnikom naravnost ukazuje čitanje političnih listov, dočim nadškof praški s enako strogostjo prepoveduje čitanje takih listov. Škof Jeglič in nadškof Skrbensky, oba sta namestnika božja in naslednika apostolov. Kdo izmed njih ima sedaj prav? Katerega je obsenčil sv. Duh — Jegliča ali Skrbenskega?

Imenovanje. V statusu tobacnih tovarov sta imenovana za oficijalne asistenta Gustav Kraus in Karel Hladky v Ljubljani.

Judežev beg iz ljubljanske jetnišnice. Čudno to! Odkar kraljuje Elsner nad ljubljansko justično palačo, se je kazencev začela oprijemati nalezljiva bolezen: begoželnost. — Pravi, da je te epidemije kriv Elsnerjev zvesti opreda jetniški oskrbnik Rabitsch. Kmalu po begu Italijana Ragnija, ki pa ni dolgo časa užival zlate prostosti, se je tudi Francetu Judežu, doma nekje na Gorenjskem, zahotelo po ljubi svobodi. Bilo je zvečer. Pazniki, ki so opravljali dnevno službo, so po konanem raportu odšli domov, po palači pravice in sodbe je vladal že tihi mir. Kar se zahoče blagorodni hčerki jetniškega oskrbnika svojo germansko kri ohladiti — z kopeli. Za to, nekoliko tajinstveno službo, se uporabljajo po ukazu skrbnega očeta, jetniški pazniki in kaznjenec. Za Rabitscha namerič od Elsnerjevem kraljevanjem ne obstojajo določila hišnega predpisa. In tako je usodopolnega večera v

omenjeno deliktno službo komandirani paznik vzel dva kaznjenca, ki sta iz jetniške kuhinje donasala vodo za kopel blagorodne gospodične hčerke jetniškega oskrbnika. Med tem, ko se je hčerka jetniškega oskrbnika zibala v prijetni kopeli, se je Judež domislil, da ima nekje v Stobu svojo dekle, ki ne bo prav nič huda, če jo še tisto noč malo poiznenadi. In kakor je mislil, tako je tudi storil. Sreča mu je bila mila. Zapustil je tihoma veliko hišo miru in sprav. Kje je bil že Judež, ko je g. oskrbnik Rabitsch poslal tropo preganjalcev za njim. Sreča je bil ta lov v pozni noči uri brezuspešen. Judež je bil svoboden. Gosp. oskrbnik je pa izvolal, da ima Judež, kakor je omenjeno, nekje v Stobu svojo punico. Dasiravno še nista mož in žena, je g. Rabitsch to stvar vseeno razsodil tako, da je, ker »njega« ni dobil, del »njega« aretirati. Ta »ona« je bila namreč namenjena iti malo pogledat v Ameriko. Rabitsch pa ji je preskrbel Ameriko v svojem kraljestvu kot nadomestilo za »njega«, ki ga od nikoder ni. In sicer se je ta ukaz izvedel na podlagi paragrafa ki govori o hudodelstvu dajati priložnost k begu. Tako modrost so izkuzali gospodje menda, da prikrijejo pravega krivca.

Prestop v domobranstvo in črno vojno. Vojaški leta 1899. potrjeni, prestopijo dne 31. decembra t. l. v črno vojno. Imajo se tedaj s vojnimi vojaškimi knjižicami zglasiti pri županstvih svojega bivališča, oziroma dotičnih okrajnih glavarstvih. V Ljubljani se to zglaševanje vrši v mestnem vojaškem uradu, Mestni dom, I. nadstropje, in sicer od 1. do 21. januarja 1912. — Ravnotako se imajo zglasti vojak, ki so bili potrjeni leta 1901, ker prestopijo z 31. decembrom t. l. v domobranstvo. — Vsaka zamuda, oziroma opustitev zglastve za prestop v domobranstvo ali črno vojno se postavne kaznuje.

Iz Smlednika se nam piše. Kerak naprej je storila naša narodno-napredna stranka kljub vsemu vpitju klerikalnih listov, da povsod na zadujemo in nas povsod ljuto odpravljajo iz občinskih zastopov. Kadar zelo grmi, pravijo naši kmetje, je male dežja. Poglejmo Smlednik, to stvar davno nepremagljivo trdnjavo naših klerikalcev. Tudi na kmetih se dela dan, pričeli so stresati raz sebe klerikalni jarem. Večkrat je je narodno-napredna stranka skušala v Smledniku priti do svojih zastopnikov pri občinskem odboru ali dosejati to ni bilo mogoče, ker se črnosuknježi imeli glavno besedo in jim je naš kmet slepo verjel. Sedaj se obrača na bolje; kmetje so vedno bolj izobraženi in sprevidelajo, da je klerikalcem le za njihov lastni žep. Volitve v Smledniku so nas naravnost iznenadile. Ko bi se bili mi ne nekoliko bolj pripravili, imeli bi danes v Smledniku ne samo tri odbornike in dva namestnika, ampak najmanj 13 odbornikov in župana. Toda za enkrat bodimo zadovoljni, saj imame tudi že v nadzorstvu hranilnice svojega pristaša. Tako si bomo počasi vse osvojili, treba je le vstrajati delati. Našega župnika bi lahko stavili za vzgled njegovim vrstnikom, ker je naravnost bela vrana med črnimi vrani. On ima toliko razsodnosti, da vsaj v cerkvi ne pridiguje kar ma natvezata »Slovenec« in »Laziljuba«. Našim kmetom kliče: le tako naprej brez strahu pri prihodnjih volitvah moramo dobiti župana, ki ne popolnoma neodvisen od kaplanov in župnikov in raznih Dolinarjev itd. Vsem tistim, ki so se trudili za našo stranko, iskrena hvala. Bodite upravljeni, storili ste dobro narodno delo.

Fran Papler. Umrli je starina Fran Papler in kakor bi z njim izginil kos Borovnice, tako je bilo vsej množici, ki se stopala v nedeljo Tebi v zadnje spremstvo. Kaj je javnost izgubila v našem mučeniku, je opisal dobro sobotni »Slovenski Narod«, a kako tragična in lepa je podoba njegovega zasebnega življenja, naj bo dovoljeno očrtati to meni. Pesnik je bil naš Papler in tudi komponiral je sam to, kar mu je z elementarno silo prevzemalo dušo. Kadar se je take zbrala tebi mila družba, zapel si nam eno svojih pesmi. Radi smo te poslušali in se divili tvojemu tenorju, toda, kdo te je razumel? Rad si zahajal v družbo, svojega trpljenja pa nisi razodeval nikomur, prav kakor si pel sam: »V dolini tih, tam pri skali — kjer virček mal lahko šumlja — vzdihujem, kadar svet me žali...« In vendar te je bila sama milina, pri svoji lastni bolesti si tolažil vsakega, in lajšal gorje, če je bilo v tvoji moči. Tisočero sre si si pridobil v času tvoje delovanja. Radi smo hodili k tebi v šolo in splošno veselje nas je navdajalo, kadar je imel »uro« gosp. Papler. Pojil si kane mlade duše s krepostjo, čistil srca in vzgojeval nas k dobroti. Mnogo je vrlih značajev vzgojila roka tvoja, in kakor si rad »cepil« in presajal rože — tako si marsikatero — nagnjeno bitje — vzravnal, presadil in pojil z lučjo. Vzrastlo ti je ravno, zdravo drevo, ti

pa si se veselil svojega dela. Bil si nesebičen celo svoje življenje. V mladosti svoji si pač sanjal o družinski sreči, katero pa nisi dosegel nikdar. Tolžil si se:

»Le nji je vse znano,
le ona vse ve,
kar čuti — in žali
mi moje srce —«

In če ti je bila tudi marsikatera želja ostala neizpolnjena in upi strti — tožil nisi. Kakor hitro si prestopil šolska vrata, bilo ti je oko jasno in vesel si se lotil težkega dela. Bil si dober učitelj in mi vsi smo te ljubili in ti ostali hvaležni. Lepi tvoji nauki pa nas vodijo skozi celo naše življenje. Blag ti bodi spomin, nekdanji naš učitelj in dobri prijatelj.

Vida Pogačnik.

Iz St. Ruperta se nam piše: Zadnji »Glas iz St. Ruperta« govori o mlekarji popolnoma napačno. Rečeno je, da bo mlekarja drugo leto plačana in sicer zato, ker je Nemec Škedl izposloval na Dunaju podpore. Mi pa vemo dobro, da bo mlekarja plačana takrat, ko jo bodo plačali kmetje-člani. Državna podpora je obljubljena pod takimi pogoji, da jih ne more izpolniti ne mlekarja, ne kaplan in je že danes gotovo, da pojde mlekarja rakom žvižgat. Če je pisatelj »Glasu« slabo podčuden, naj nikar ne piše, sicer nastane vtisk, da ima posebne namene in da hoče občinstvo zbegati.

Iz Broda pri Sv. Križu na Doljenjskem se nam poroča: Brod je sicer majhna vasica, ki leži ob reki Krki, pa ima tudi svojega naročnika na vaš čenjen list. Še huji kakor tri v peti je vaš list tukajšnjim klerikalnim backom, osobito pa Piškurjevi hiši in njega Marijinim hčeram, katere bi tudi rade »Naroda« prebirale, ko bi ga jim g. dekan plačal. Nekoga dne je naročnik lista čital zvečer »Naroda«. Stari Piškur ga je prav skrbno poslušal ter sleprosil lastnika lista naj mu ga da, da ga bodo njegove hčere doma čitale. Brez vsake ovire se mu list posodil. Njegove hčere, ki so vse stare device, so ga kaj pridno čitale skoro do dveh popoldni. Nato pride sosed v hišo ter vidi, da device čitajo »Naroda« jih v šali opozori, da tega ne smejo. Ena teh devic se razjezi, ter raztrga list in prične preklinjati »prokleta taka hiša, katere ima ta list« ter »prokleti ljudje, ki ga berejo, vsi bodo fradamanje«. Ker je naročnik lista zahteval odškodnino za list, prišla je dotična devica prosit napuščanja ter rekla, da ne bode kaj sličnega več storila. Ker so ji pa trkaj povedali par krenkih besed, čes, da boede tudi njo hudič vzel, ako boede po liberalnih tleh hodila in liberalno vodo pila, jo je z dolgim nosom odkurila. Sedaj pa hočemo navesti samo en slučaj, kako te pobožne device, katere čitajo samo »Domoljub« anostujejo 4. božjo zapoved. Nekoga dne so imeli neko delo pri drveh, doma na dvorišču. Kar nenkrat se nekaj sporečije ter slednjič še stopajočica, starejša hči, vzame v roke točico od voza ter udari enkrat svojo ga očeta nevarno po glavi. Ko se je hotel stari brantiti, priskočile so še druge sestre, ter bi ga gotovo na tla potokile, ako se ne bi bil pravočasno umaknil v blev ter prav po katoliško preklinjal svoje hčere. Takih in enakih slučajev bi se te pobožne družbe lahko še več povedali, pa naj za danes zadostuje.

Obleganje Calaisa. Še danes in jutri se v kinematografu »Ideal« predstavlja prelepa in velika zgodovinska drama Obleganje Calaisa. Igra je vzpizorjena natančno po zgodovinskih sporočilih in sodeluje pri tej igri 1000 oseb. Kdor bi rad na svoje oči videl način bojevanja v srednjem veku, naj si ogleda to zanimivo učinkovitost.

Čest kuznjacev so včeraj prišli iz Trsta v zapore tukajšnjega deželnega sodišča, ker tam primanjkuje prostorov.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko pet Slovencev in 15 Macedoncev, nazaj pa je prišlo 10 Hrvatov in 10 Slovencev.

Izgubljeno in najdeno. Gospa Marija Grebenčeva je izgubila svileni dežnik. — Sluga Jožef Omota je izgubil denarnico, v kateri je imel 50 K. — Natakarija Albertina Zanderšičeva je izgubila zlat uhan. — Zasebnica g. Marija Kostrnova je našla denarnico z manjšo vsoto denarja.

V kavarni »Central« je vsak večer koncert zagrebškega mešanega zbora »Javora«. Petje in preizvajanja tamburaškega zbora so vredna, da ljubitelji slovanske pesmi in godbe posejijo ta koncert. Vstop prost, kavarna je vso noč odprta.

Priloga. Današnjemu listu je priložen prospekt Singer Ko., del. drž. šivalnih strojev. Izdelke te firme je čitalcem priporočati najtopleje. Zlasti Singerjev rodbinski stroj »66« je označiti za najbolje, kar je doslej v tej stroki prišlo na trg.

Novoletna voščila v »Slovenskem Narodu«. Ker je zaradi letoš-

njih božičnih praznikov zadnji točen jako kratek in moramo prirediti noveletna voščila za list čim prej, prosimo vse one, kateri so dobili naše obvestilo glede noveletnih voščil, da jih biagovolijo eventuelno naročiti še pred prazniki, da ne bode prepozno. Navada, objaviti noveletno voščilo v »Slov. Narodu«, se je v Ljubljani jako udomačila, ker prihrani obrtnikom razpošiljanje gratulacij po pošti, ob enem pa je tako voščilo cenejša reklama za dotično podjetje.

Društvena naznanila.

Občni zbor »Slovenskega društva v Ljubljani« vrši se v petek, dne 23. decembra 1911 ob polu 9. uri zvečer v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. Spored: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Blagajnikovo poročilo. 3. Poročilo pregledovalcev. 4. Volitev predsednika. 5. Volitev društvenega odbora. 6. Volitev dveh pregledovalcev. 7. Slučajnosti. — Opomba: Društveni odbor obstoji iz predsednika, 9 odbornikov, izmed katerih jih mora vsaj 6 stanoviti v Ljubljani ter 2 namestnikov, od katerih mora vsaj 1 stanoviti v Ljubljani. — V Ljubljani, dne 19. decembra 1911. Dr. Alojzij Korkalj, t. č. predsednik. Rasto Pustoslavšek, t. č. odbornik.

Predavanje »Akademije«. Danes zvečer ob 8. predava v dvorani Mestnega doma pisatelj g. Etbin Kristian »O gledališču«. Ker bo predavanje zelo podučno in se zlasti oziralo tudi na naše gledališče razmere, je v interesu vseh obiskovalcev gledališč, da tega predavanja ne zamude in slišijo iz ust izkušenega veščaka, kar je treba vedeti in spoznati, da jim gledališke igre prinese pravega užitka.

»Sokolu I.« in »Sokolu II.« v Ljubljani so nujno zaprli telovadnici na mestnih šolah in s tem onemogočili vsako telovadno delo. Za danes samo konstatiramo, da je Sokolstvo nepolitična organizacija, namenjena telesni in нравstveni okrepitvi, namenjena povzdigi in vzgoji človeka naroda. »Sokol I.« in »Sokol II.« sta se dosledno držala teh načel, vzgoja mladine v neomajnega značaja, zavedne Slovence, poštenjake v zasebnem in občanskem življenju — tem ciljem sta obe društvi služili z največjo verno in brezprimerno požrtvovalnostjo. — Prišel je nasprotnik, sovražnik idealov krepke narodnosti, zavednega razvoja in svobode. Izkoristil je politično moč, ki mu jo je dala naše dobro, toda nezavedno ljudstvo, udaril je s kolom po oni organizaciji, ki dela dan za dnevom, večer za večerom neumorno za korist naroda, onega ljudstva, ki se je v svoji zaslepljenosti po svojih izbranih, izvoljenih možeh tako grdo maščevala nad Sokolstvom. Maščevanje je politično, politična osveta nad kulturnima društvi. To kliče k skrajnemu odporu, k zaničevanju, tako postopa tiran in krvnik. Ta slučaj pa tudi kliče vsa napredna kulturna društva k skrajnemu napetju in razvoju svojih sil. Z delom maščevanju storjeno krivico, z darežljivo roko pa pomagajmo »Sokolu I.« in »Sokolu II.«, ki jih hoče ta krivica najprej uničiti!

Sestanek vaditeljev »Sokol I.« in »Sokol II.« se vrši v petek 22. t. m. zvečer ob polu 9. v društvenih prostorih »Sokola I.« (Mirska ulica 22). Ker je bila obema društvi telovadnica nujno odpovedana, je posvetovanje velike važnosti in prosimo polnoštevilne udeležbe. — Načelnništvo sok. župe Ljubljana I.

Plesni in družabni večer »Narodne Čitalnice v Ljubljani« se vrši na Stefanov dan, 26. t. m. zvečer ob 8. v mali dvorani »Narodnega doma«. Ti v malem slogu in popolnoma domačem smislu prireditelj družabni večeri so namenjeni pred vsem rednim in sezitskim članom ter vabljenim gostom. Da se kolikor največ omogoči obisk teh prijetnih zabavnih večerov, je vpeljala Narodna Čitalnica sezitsko članstvo po 2 K mesečno, dokler trajajo njene zabavne družabne prireditve. — Dolgost letošnjih božičnih praznikov bo imela v naši prireditvi veselo izpremembo. Obisk v uradniške in akademске strani bo velik in zato naj izvolijo tudi cc. dame priti v polnem številu. — 6. januarja veliki čitalniški jubilejni ples v Ljubljani.

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo priredi na sv. Stefana dan 26. t. m. v Mestnem domu božičnico.

Čitalnica v Šiški ima svoj 33. redni občni zbor na praznik sv. Stefana ob 3. popoldne v Čitalnici. Dnevni red: Nagovor predsednika; poročilo tajnika; knjižničarja; blagajnika in pregledovalcev računov; volitev novega odbora. Kdor se zanima za delovanje Čitalnice, ga vljudo vabi k udeležbi odbor.

Silvestrov večer priredi letos v nedeljo 31. t. m. nevsko društvo »Zarja« v Rožni dolini. Sodeluje vsaki zbor in lastna godba temburashev.

Čitalnica in Kmetijska podružnica na Planini sta na občnih zborih dne 17. imenovali svojega bršega dolgoletnega in za imenovani društvi vnetega predsednika g. Josipa Benedeka, sodaj v pokojnega nadučitelja v Gorici, za častnega člana.

Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju. Veliko pomankanje in vse večja potreba trgovsko naobraženih ljudi, dovedla je vse Jugoslovane, študirajoče trgovske vede na raznih dunajskih visokih šolah do tega, da so se združili v čvrsto organizacijo, s pomočjo katere se bodo lažje in uspešneje pobirali za gospodarsko emancipacijo vsega Jugoslovanstva. Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju boče izpolniti to svojo nalogo s tem, da bode: 1. podpiralo svoje člane materijalno in moralno, prirejevalo javna predavanja o specialno jugoslovanskih gospodarskih vprašanjih, izdajalo publikacije in stremilo za tem, da vsak Jugoslovani, ki začne, tudi izvrši svoje trgovske studije; 2. gledalo na to, da se naša jugoslov. akad. mladina čim več zainteresuje za znanstveno polje narodnega gospodarstva, a posebno trgovine; 3. rado posredovalo pri nameščanju sposobnih absolventov trgovskih nauk in 4. bilo celi javnosti, splošno, vedno na razpolago. Jugoslovani mirajo zastaviti vse sile, da odgoje inteligentnega trgovca, ki naj bi s prirojeno energijo in podvzetnostjo dovedel do cvetja jugoslovanske trgovine. Rado Lajmanovič, tajnik. Milan Planinec, predsednik.

K desetletnici »Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi«. Zaključujoče letošnje upravno leto obhaja društvo desetletnico svojega ustanovljenja in delovanja. S ponosom in zadovoljstvom zremo na svoje desetletno delo ter njegove uspehe. Ko se je začelo slovensko dijaštvo, razumevajoče veliki pomen češke kulture za naše narodno življenje, v vedno večjem številu zbirati na čeških visokih šolah, tedaj je nastala nujna potreba po društvu, ki bi potrebnim in marljivim slovenskim visokošolcem gmočno jih podpirajoče olajševala njih eksistenco, da tim ločje dosežejo prelepi namen svojih študij in se potem kot celi, izobraženi možje povrnejo v domovino služiti svojem narodu. Tako je nastalo »Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi«, da bi služilo tem vzvišenim narodnim in človekoljubnim namenom. Društvo je imelo pri svojem začetku dosti težavnostališče, ker se je moralo boriti proti raznim predsodkom in občenim iskanj gmočnih virov. Ali nastanovitelj in prvi predsednik njegov, nepozabni Fran Tomšič, ni obupal in je s sebi lastno energijo vodil društvo tako spretno, da se je rog društvenih članov in dobrotnikov od leta do leta večal. S tem pa so se množila tudi gmočna sredstva, in tako je moglo društvo razviti svoje uspešno delovanje. V svojem začetku je društvo razpolagalo le z 200 kronami, ob sklepu X. upravne leta pa so znašali njegovi prejemki že 7213 K. V teku desetih let smo ngedno rešili nič manj ko 1752 preročni in razdelili smo v podporah lepo vsoto 32.000 K. Nad dvesto revnih slovenskih visokošolcev je našlo v našem društvu gmočne opore in skoro vsi ti že delujejo danes vsak na svojem polju, po svojih močeh za narod. Z zadovoljstvom konstatujemo, da v Pragi noben slovenski visokošolac ni ostal brez izpitov, tukaj ne poznamo izgubljenih slovenskih eksistenc — te pojave je opaziti le v nemških mestih —, ampak vsak je našel že svoj življenski poklic. Tekom desetih let smo v domovino poslali iz Prage že krog 130 narodnih delavcev. Ob laše društvo so se začeli zganjati valovi političnega strankarstva, kar nam je popolnoma nerazumljivo, kajti naše društvo je zgolj človekoljubna institucija, ki se vedno zana na načelo: »Odprti srce, odprti roke, otiraj bratovske solze!« Rojaki, so hrami, kamor strast političnega strankarstva ne sme imeti pristopa — in to se naša podporna društva! Zato iz srca obžalujemo, da so v domovini strankarji, ki skrivaj ali javno rujejo proti našemu društvu in mu na ta način onemogočajo izpolnjevanje njegovih vzvišenih nalog človekoljubnosti in rodoljublja. To pa je ten bolj obžalovati, ker je število slovenskih visokošolcev letos zopet znatno naraslo. To število se bo gotovo tudi vedno bolj večalo iz razumljivega vzroka, ker je Praga vendar le naravno središče slovenskih akademikov in ker češka univerza postane gotovo mati tudi slovenskega vsučilišča. Mi pa zaradi sovražnega razpoloženja gotovih krogov proti našemu društvu in naši mladini ne obupamo, ker smo prepričani, da nam naši dosežnji prijatelji in dobrotniki slovenske mladine ostanejo tudi zansprej zvesti. Nadejamo se, da se vsak pravi Slovenec in Sloven strinja z našimi načeli ter nameni, in vabimo vse brez razlike v svojo sredo, da s nami

skupno delujejo za uresničenje idealov, ki jih ima v svojem programu naše društvo. Zahvaljujemo se na tem mestu vsem našim prijateljem in dobrotnikom slovenske akademične mladine v Pragi, kakor tudi raznim zavodom in korporacijam ter slovenskim in češkim časnikom, ki so doslej zvesto stali ob našem društvu ter mu tako pripomogli do njegovih dosežanj uspehov. Ohranijo naj nam tudi za naprej svojo naklonjenost, da se bomo ob drugi desetletnici društva z njimi vred veselili kar najlepših uspehov. Odbor je sestavljen sledeče: Predsednik: Arh Ivan, c. kr. vladni svetnik, c. kr. ravnatelj najvišjih zasebnih in rodbinskih posestev. Podpredsednik: Franta Bohuslav juđr., svetnik deželnega odbora in drž. poslanec itd. Blagajnik: Šebesta Karel juđr., advokat. I. tajnik: Rostohar Mihaljo Ph. dr. priv. docent češke univerze. II. tajnik: Herie Fran, I. bibliotekar vseu. knjižnice. Odbornik: Zmave Ivan Ph. dr., I. bibliotekar c. kr. vseuč. knjižnice. Namestnika odbornikov: Chodounský Karel mudr., c. kr. vseučiliški profesor itd. Hraský Jan Vladimír, c. kr. profesor češke tehnike in drž. poslanec. Preglednika: Nesý Peter C. juđr., advokat, Hrovatin Alfons, vinarnik. Namestnika preglednikov: Hrubý Antonin, arhitekt, Volkar Andrej, c. kr. namestniški svetnik Dr. R.

Prosveda.

Odborova seja »Matice Slovenske« bo v sredo, dne 20. decembra 1911 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek, ni predstave; zato pa se poje v petek zvečer prvič v sezoni Bizetova opera v 4. dejanjih »Carmen«. Vloge pojo: g. A. Kramperova kot gost (Micaela), gđena. J. Šipankova (Carmen), g. pl. Föderpersgova in gđena. Thalerjeva (Frasquita in Mercedes), g. Križaj (Zuniga) in g. Bukšek ter g. Horsky in g. Rasberger. Predstava se vrši za par-abonente, da se število predstav izenači in da pade nekaj predstav za par-abonente tudi na nedelje zvečer. — Za božične praznike je določen tale repertoire: V nedeljo se sploh ne sme igrati; v ponedeljek popoldne burka »Nebesa na zemlji«, zvečer »Carmen«, v torek popoldne opereta »Grof Luksemburški« in zvečer prvič Shakespearova burkasta veseloigra »Vesele ženske windsorake«.

Slovensko gledališče. Snoch smo imeli priliko videti na našem odru ljubelega gosta gospo Irmo Polakovo z zagrebškega gledališča, ki je nastopila v vlogi Angele v »Grofu Luksemburškem«. Občinstvo jo je pozdravilo s pristrčnim veseljem in ji med vso predstavo prirejalo navdušene ovacije ter ji poklonilo rožni bouquet, kar je umetnica v polni meri zaslužila. Zakaj njen nastop je bil sijajen, graciozen, njeno petje zvočno in igra polna nainsiranja in premišljenja. Gospa Polakova se je pokazala lepo umetnico, nenavadnih vrlin in visoke popolnosti. — V ostalem je bila predstava za naše razmere prav dobra. Jako ljubka je bila kot Juliette gđena Thalerjeva. Obisk je bil zelo dovoljen.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

Trčenje na cesti električne železnice. Že pod vrhom klanca v Florjanski ulici je prišel p. tiru cestne železnice uslužbenec F. K., ter rinitil svojo grebljico po tiru. Nasprti mu pripelje po tiru vajenec I. P. samoteh voziček. Ko sta trčila skupaj grebljica in voz, sta se nasprotnika najprej ostro pogledala, nato je vajenec hitro zasukal svoj voz nekoliko v stran, da mu ni zdrucl po klanec, in skočil v svojega nasprotnika. Ta pa je dvignil svoj grebljico, da je z mrzlično hitrostjo padala po fantu. Vajenec pa je tolkel in odbijal grebljico z roko. Nastal je šum, krik in vik, ki je trajal toliko časa dokler ni gospodar I. A. potegnil hudemu čistilec tira grebljice iz rok in napodil tudi fanta. Ired sodiščem sta obtoženca pripoznala vsak svoje bunke in sta dobila kot nagrado za ta šaljiv intermezo, ki sta ga rudila navzočim Šentflorjančanom, vsak 24 ur zapora.

Tat na pokopališču. Na pokopališču pri Sv. Krištofu pušajo ljudje glinaste lončke za evetlice v grmovju ob grobeh. To priliko je porabil — baje že večkrat — neki J. Z. Šel je stajal po grmih in nabiral res že 7 lončkov, ko je naletel na neko žensko. Žena ga je opozorila, ko ji je Z. priznal, da nabira lončke za napredaj, da bode poklicala stražnika. Prestrašen je vrgel tat lončke za neko cipreso in zbehal. K obravnavi Z. ni prišel, oziroma je hotel počakati, ker je imel s svojo ženo na bodniku pred sodno dvorano celjeb nastop in jej je, ko so jo vrgli pijano na

cesto, sledil še pred razpravo neznan kam. Sodnik ga je obsodil v odsotnosti zaradi tatvine na pokopališču na 1 teden strogega zapora.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Desetak za tri krome. Anton Babnik, 19letni delavec iz Vevčah, je našel v neki gostilni v Vevčah na praznik 8. decembra na keglišču lično rjavo denarnico in jo stisnil v žep. Denarnico je izgubila natakarija Marija Omerzu. Ko je natakarija denarnico čez nekaj ur pogrešila, je poklicala orožnike, ki so Babnika tudi preiskali, a zaman. Babnik je odnesel namreč denarnico že med tem časom domov, skril jo je za »šperove« in se je vrnil zopet na keglišče, ne da bi kdo opazil njegovo odsotnost. Izdal pa se je končno na prav smešen način. V denarnici, v kateri je bilo 230 kron in ena 10vinarska znamka, je bil tudi desetak, ki je bil precej raztrgan. Babnik se je hotel najprej tega desetaka iznebiti in ponudil ga je prilično nekemu tovarišu za tri krome. To so izvedeli orožniki. Ko so ga prijeli, je Babnik tatvino takoj pripoznal in tudi povedal, kje ima shranjen denar. Fant se zagovarja, da je denar le spravil in da bi ga bil vrnil, če bi se bil kdo zanj oglašil. Sodišče ga je obsodilo na dva meseca navadne ječe. »Tumast« sem bil, je rekel na to fant, če bi bil denar takrat dejal na mizo, pa bi bilo dobro. Končno je prošil obtoženec, če se mu dovoli, da nastopi kazene šele po praznikih, ker bi šel rad za praznike k materi, kar mu je sodišče tudi dovolilo in ga takoj izpustilo iz zapora.

Mradi tatovi. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem obravnava proti 16letnemu pekovski vajuencu Matevžu Škofu, ki je ukradel pri tukajšnjem pekovskem mojstru Trčku 480 kron, in proti njegovim soudeležencem, bratoma Ivanu in Martinu Cesarju, ter njiju materi, Mariji Cesarjevi. Matevž Škof, ki je bil enkrat že zaprt, ker je nekdo drugi ukradel uro, je služil pri Trčku kot pekovski vajenec 21 mesecev. Nato se je fant premestil k drugemu, kjer pa ni ostal dolgo časa. Prijelo ga je veselje do junačevanja in s svojim prijateljem Ivanom Cesarjem sta napravila prvi izlet v Trst. Ko sta se čez nekaj časa po raznih blodnjah zopet sešla v Ljubljani, sta začela razmišljati, kje bi dobila sredstva za nov izlet. Škof je dobro poznal Trčkovo trgovino, vedel je tudi, kje je spravljjen denar in kmalu sta imela možarkarja načrt gotov. Na cesti sta našla precej močno železno žico, šla sta pod Tivoli in tam na neki klopi napravila po vseh tihotapških pravilih dovršen tatinski ključ. Škof se je oborožen s tem ključem pustil zapreti v Trčkovo vežo, kjer se je skril med zaboje, tovariš pa ga je čakal v neki gostilni v Kolodvorski ulici. Škof se je dolgo zamudil, kajti imel je kljub temu, da je lokalno dobro poznal, težko nalogo, ker je pri Trčku vedno kdo pokonci. Vendar se mu je posrečilo, da se je splazil v trgovino, kjer je odprl s ključem omaro in vzel iz nje šest zlatov po 10 kron in za 420 K papirnatega denarja. Vesel je smuknil v vežo, odprl večna vrata in hajd po tovariša. Ta ga pa radi pozne ure ni več čakal v gostilni, ker je že obupal, da se je Škofu njegova namera posrečila, zato ga je pa šel Škof klicat domov. Tam se je zlagal Škof bratoma, da je vzel le 60 K. 10 K je dal velikodušno starejšemu bratu Martinu Cesarju. Z ostankom sta šla Škof in Ivan Cesar v kavarno. Tam sta se malo pokrepčala, odrinila sta nato na kolodvor in se v II. razredu odpeljala v Trst. Trčkov pomočnik je slišal ropot v trgovini in opozoril na to mojstra. Ta je šel takoj gledat in je zazpil, da je omara vlomljena in da manjka denarja. Naznanil je tatvino takoj policiji. Vse to se je zgodilo med tem, ko sta se mlada tatičca, ki sta si po poti razdelila velikodušno precejšnji plen, in se bavila na naslonjačih v II. razredu, kako se bodeta prepeljala na Laško. Tako sta se vozila proti Trstu. Tam pa ju je na kolodvoru ustavila težka roka uniformiranega moža. Stresla sta se junaka od groze in predno sta se zavedla, sta sedela, sicer ne tako udobno kot preje v II. razredu brzovlaka, vendar pa v dovolj prostornem zelenem vozu, ki je dirjal v hotel mestne policije. Konec romana se je odigral pred tukajšnjim sodiščem. Starejši brat Martin Cesar, ki je dobil 10 K, je dal od tega svoji materi, ko ga je ta prosila za denar 2 K 92 v s pristavkom, da ne zasluži nič, in da je še to ukraden denar. Obtoženci so dejanje priznali. Sodišče je na to obsodilo Matevža Škofa zaradi hudodelstva tatvine na 6 mesecev težke ječe, Ivana Cesarja zaradi hudodelstva tatvine na 5 mesecev težke ječe, Martina Cesarja zaradi hudodelstva udeležbe tatvine na 6 mesecev ječe in Marijo Cesar zaradi prestopka s tatvino na 2 meseca strogega zapora.

Poročne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Zanimiva obravnava se je vršila pri novomeškem okrožnem sodišču dne 14. t. m. proti samohodnemu župniku v Velikem trnu, 37letnemu Jakobu Žustu. Obtožbo zoper njega je vložilo drž. pravdnitvo radi pregreška po § 5. I. zak. z dne 26. jan. 1907, št. 18 volil. zakona. — Vsebinska obtožba je ta. 71letna Marija Božič, posestnica pri Krškem, je dala 14. avgusta pooblastilo za občinske volitve v Krškem Alojziju Gorencu, pristahu narod. napredne stranke. To je izvedel župnik. Ko je prišla istega dne vnukinja Marije Božič, istega imena k spovedi, rekel ji je župnik: »Reči stari materi, naj oče gre od Gorence nazaj vzame.« Drugi dan po cerkvenem opravilu pa je župnik Marijo Božič star. stavil na odgovor, kričeč pred več ljudmi: »Kaj ste naredili, da ste Gorencu dali pooblastilo; veste, da ste stari, kaj če zbolite, ne pridem k vam z bogom in vas na žegnani britof ne pokopjem; boste pa Gorence poklicali.« Obtoženec sicer taji to, vendar pa sodni dvor verjame starki Mariji Božič, ker govori z velikim spoštovanjem o župniku, ki se pa sam čuti krivega, ker je prvotno zoper Marijo Božič radi razžaljenja časti zaradi te trditve vloženo tožbo umaknil. Obtožba zastopa mnenje, da je župnik premisljeno z namenom, da bi volilno opravičenko Marijo Božič pripravil, naj izvršuje volilno pravico v določenem smislu, navedeno volilno opravičenko oplašil s tem, da ji je zapretel, da če zbolí, ne pride k njej z bogom in je ne pokopje na blagoslovljenem pokopališču. Sodni dvor sicer vse verjame starki, a je drugega pravnega naziranja kakor ga zastopa obtožba in župnika oprosti. Državni pravdnik prijavi ničnostno pritožbo. Naj razsodi najvišji sodni dvor kakor že hoče, vendar je ta slučaj klasičen zgled in dokaz, kako služi spovednica politični agitaciji klerikalcev.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vladno svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/I.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbirajo kraljeva politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Razne stvari.

* Češki vseučiliški profesor se ustreli. Iz Prage poročajo: 19. t. m. popoldne so našli profesorja slovanške zgodovine na češkem vseučilišču sv. Josipa Piča v njegovem stanovanju ustreljenega. Samomor povzroča velikansko senzacijo. Profesor Pič je v zadnjih dneh objavil več člankov, v katerih se je zavzemal za originalnost kraljedvorskega rokopa. Poslal je kraljedvorski rokopi v Pariz in London, da presodijo njegovo originalnost. Na podlagi teh presoj je proglasil kraljedvorski rokopis za originalen. Nekateri češki listi so ga zaradi tega napadli ter mu očitali, da je ignorant. Ti napadi so ga baje tako razjezili, da se je ustreli.

* Velika železniška nesreča. Iz Londona poročajo: Grozovita železniška nesreča se je zgodila pri Odessi v Minnesoti. Železniški čuvaj je zabil, postaviti signal na »stoj«, vendar česar je vlak, ki je šel pet minut za prejšnjim vlakom, z vso silo zadel v tega. Sinek je bil grozen. Zadnja dva voza prvega vlaka sta bila popolnoma razbita. Dvanajst potnikov je bilo na mestu mrtvih, deset pa teko ranjenih.

* Zaradi stranišča. Z Dunaja poročajo: Na policijski komisarijat Rudolfsheim je prišel v ponedeljek zvečer delavec Karel Halbwachs ter povedal, da je ravnokar svojega »stanovaleca ubil. V resnici so našli njegovega »stanovaleca«, delavca Edvarda Klicherja nevarno ranjenega. Halbwachs je Klicherja vsled tega tako zdelal, ker mu ta ni hotel dati ključa od stranišča.

* Iz sovražstva. Z Dunaja poročajo: Trgovca s sadjem Janez Beck je v ponedeljek v prepiru ustrelil tržnega pomočnika Karla Hagerja. Prej sta bila prijatelja. Po nekem pretepu je pa Hager Becka policiji ovdal. V ponedeljek sta se po naključju zopet sešla in v prepiru je Beck izvršil umor. Storilec je pobegnil.

* Grozen čin zblaznelega očeta. Iz Gleiwitza poročajo: Fabriški paznik Neruda je v hipni blaznosti s sekuro ubil svojo ženo, svojo mater in svoje tri otroke. Le z največjim trudom so premagali blaznega.

* Goljuf se je obesil. Iz Bamberg poročajo: Goljuf Maks Ries, ki je bil

poveveril 300.000 mark in ki je bil zaradi tega obsojen v enoletno ječo, se je obesil.

* Dinamitni napad na sodišče. Iz New Yorka poročajo: Novo sodniško poslopje v Jernigtonu v Nevada je bilo vsled dinamitnega atentata popolnoma razdejano. Policija meni, da je atentat izvršila ista delavska organizacija, ki je izvršila bombni atentat v Los Angeles. Človeških žrtev ni bilo.

* Kaj naj kupim svojemu možu? Najbolj praktično darilo za vsakega kadilca je 1000 stročnic Abadie v 40 cm visoki kadilni škrinjici iz lesa. Kadilec ima s tem stalni, mičen del pohištva za svojo kadilno ali pisalno mizo in še brez posebnih izdatkov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Brzojavne častitke dr. Tavčarju povodom izvolitve za župana.

Dunaj, 20. decembra. Novemu primatorju naše napredne prestolnice vdane čestitke dr. K r a m e r.

Dunaj, 20. decembra. K novi bodočnosti ravno doseženi po zvestobi meščanov čestita vam in mestu: častni občan F i e d l e r.

Skofja Loka, 20. decembra. Traški naprednjaki pri Joškotu ogromni »Na zdar!«

Velike Lašče, 20. decembra. Zivel župan bele Ljubljane! Slava! — Velikolaški naprednjaki.

Celje, 20. decembra. Vršujoč prijetno dolžnost iskreno čestitam v imenu »Zveze jugoslovanskih akademskih društev v Pragi« k izvolitvi, saj nam Vaš jekleni značaj jamči, da bo metropola ostala še bela v kolikor je že naši domači klevetniki niso omadeževali. — V a n e R a d e j.

Celje, 20. decembra. Imenoma narodne stranke za Stajersko, prosim da blagovolite sprejeti naše srčne čestitke ob priliki izvolitve za župana Ljubljane, ki je naše skupno središče. — Dr. K u k o v e c.

Celje, 20. decembra. Izvrševalni odbor narodne stranke za Stajersko iskreno čestita načelniku v bratsko narodno - napredno stranke za Kranjsko na izvolitvi za župana bele napredne Ljubljane. — Dr. V e k o s l a v K u k o v e c, predsednik.

Zagreb, 20. decembra. Srdačno čestitam bieloj Ljubljani na tako sretnom izboru a novom načelniku želim, da zmogne »naši« nizi. — S u t e j.

Zagreb, 20. decembra. Iskreno radujuci k vašemu izboru za ljubljanskega župana srdačno pozdravlja vašu velemožnost načelnik: H o l j a c, zagrebški župan.

Interpelacija poslanca dr. Ravniharja.

Dunaj, 20. decembra. Dr. Ravnihar je podal v večerajni seji interpelacijo na justičnega ministra, ki se tiče najvišjega kasacijskega sodnega dvora. § 27. zakona o najvišjem sodišču določa, da mora kasacijski dvor one razsodbe in odločbe, v katerih je sodila prva ali druga instanca v kakem drugem kakor nemškem jeziku, izdajati v dotičnem jeziku. Do sedaj edino Slovenec se niso dobivali od kasacijskega sodišča razsodb in odločb v slovenskem jeziku ter so Slovenci tedaj edina narodnost, ki še do danes ni mogla doseči, da se vposteva njim nasproti jasna zakonska določba. V proračunskem odseku je bila lansko leto stavljen tožadnevna od poslanca senatnega predsednika Ploja resolucija ter je bila v odseku in v plenumu zbornice sprejeta. Ta resolucija zahteva od justičnega ministra, da pisмено uporabo slovenskega jezika pri najvišjem sodišču poroča. Do danes pa se v tej zadevi ni zgodilo še nič. Justični minister Hohenburger še do danes ni poročal in pri najvišjem sodišču je ostalo vse pri starem. Na tehnične težkote se justični minister tudi ne more izgovarjati, ker je sedaj pri tem sodišču več konceptnih moči popolnoma zmožnih slovenskega jezika. Poslanec dr. Ravnihar tedaj stavi na justičnega ministra vprašanje, kateri razlogi so ovirali, da se zakon še do danes ni uveljavil tudi Slovincem nasproti in kaj hoče ukreniti, da se bodo odlej naprej v onih slučajih, ko je bila razsodba ali odločba v prvi instanci izdana v slovenskem jeziku, razsodbe in odločbe kasacijskega sodnega dvora izdajale tudi v slovenskem jeziku. Interpelacijo so podpisali poleg dr. Ravniharja še Mladočehi ter napredni jugoslovanski poslanci.

Zadnja seja državnega zbora.

Dunaj, 20. decembra. V današnji zadnji seji državnega zbora poslanci z mrzlično hitrostjo rešujejo obiren program, ki je danes na dnevnem redu. Kljub temu, da je na dnevnem redu deset točk, ki bi sicer zahtevale več kakor en teden dela, se bliža današnji program državnega zbora že ob 2. popoldne svojemu koncu. Državni zbor je med drugim obravnaval o poročilu odseka za državne nastav-

ljence glede zboljšanja gmetnega polnjenja delavcev pri državnih podjetjih. Zbornica je razpravljala nadalje in rešila oficijantki zakon, zakon o prepovedi nočnega dela žensk in otrok, konzularno pravosodstvo, pravno pomočno pogodbo s Srbijo in Belgarijo ter rešil več imunitetnih zadev. Zbornica je izročila poslanca Matika ptujskemu sodišču zaradi razžaljenja časti ter sprejela poročilo draginjskega odseka glede kartolov in draginje premoga.

Konec državnoborskega zasedanja.

Dunaj, 20. decembra. Po nekaterih vprašanjih na predsednika je zbornica končala predbožično zasedanje. Predsednik je voščil poslancem in ministrom vesele praznike in naznanil, da bo prihodnje sejo naznanil piemenim potom.

Odseki.

Dunaj, 20. decembra. Odsek za državne nastavitve bo zboroval tudi v parlamentarnih počitnicah.

Dunaj, 20. decembra. Finančni odsek je razdelil danes referate o novih davkih. Zboroval bo tudi v počitnicah.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 20. decembra. Danes popoldne se sestane gosposka zbornica. Proračunska debata bo zelo zanimiva, ker se bo gosposka zbornica ostro obrnila proti poslanski zbornici in proti vladi.

Delegacije.

Dunaj, 20. decembra. Danes popoldne so imeli v delegacije izvoljeni člani zbornice posvetovanje ter so soglasno izvolili za letošnjega predsednika delegacij poslanca Dobernigga. Nato so razdelili med seboj mandate v odsekih.

Budimpešta, 20. decembra. Danes se vrše v ogrskem državnem zboru volitve v delegacije. Hrvatska bo zastopana po starih članih z grofom Pejačevićem na čelu.

Samomor.

Mödling, 20. decembra. Danes zjutraj so našli na progi južne železnice razmesarjeno žensko truplo, ki je je bil povozil jutranji tržaški brzojav. Glava je ležala več metrov od trupla, pri samomorilki pa so našli listič in so dognali, da je bila samomorilka neka Keller iz 3. okraja.

Veliki požar.

Belovar, 20. decembra. Prvi belovarski paromlin je začel snoči ob 9. goret. Ob pol 10. je bil cel mlín v ognju. Ves trud gasilcev in vojakov je bil zaman. Ob 11. se je vnel tudi mali mlín in takoj nato nekaj sosednjih privatnih poslopij. V jutranjih urah se še ni posrečilo ognja omejiti ter je velik del mesta v nevarnosti. Paromlin je bil last akcijske družbe, ki trpi škodo 2 milijonov 200.000 K.

Ruski poslanik v Carigradu.

Petrograd, 20. decembra. Tu so razširjene vesti, da bo ruski poslanik v Carigradu Čarikov v kratkem odpoklican in, da pride na njegovo mesto ruski poslanik v Belgradu Hartvik.

V francoski zbornici.

Pariz, 20. decembra. Pri debati o francosko - nemški pogodbi je med govorom socijalno - demokratičnega poslanca Jourdessa prišlo do ostrih spopadov. Poslanec Jourdess je naglašal, da je treba poleg entente cordiale, to je zveze med Francosko - Angleško in Rusijo še prijateljskega razmerja z Nemčijo.

Nemški prestolonaslednik in njegova žena.

Berolin, 20. decembra. Splošno začudenje vzbuja dejstvo, da nemški prestolonaslednik ni prišel v Berlin, ko mu je žena porodila četrtega sina. Prestolonaslednik se mudi še danes v Danzigu. Informirani krogi govorijo o globokem razpору v prestolonaslednikovi rodbini. Seveda sedaj oficijozni krogi hite poročati, da je prestolonaslednik zbolel in da mora ostati v Danzigu v postelji.

Ljubavna tragedija.

Berolin, 20. decembra. Pri Charlottenburgu so pasanti opazovali danes ob 11. dopoldne kako je neki moški v hitro vozečem avtomobilu streljal na poleg sebe sedečo žensko. Ta je ustala, odprla vrata avtomobila in skočila na cesto, kjer je obležala mrtva. Šofer je vozil s največjo hitrostjo naprej in pripeljal morileca na policijo, kjer so dognali, da je tudi on težko ranjen, ter so agnosirali v morilec pisarniškega pomočnika Rodaja. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer bo umrl.

Perzijski kabinet demisijsiniral.

London, 20. decembra. Iz Teherana poročajo, da je perzijski kabinet zopet demisijsiniral.

Atentat na lorda Georgesa.

London, 20. decembra. Alasaid Ross, ki je v nedeljo izvršil atentat na lorda Georgesa se je včeraj sagovarjal pred sodiščem. Rekel je, da ni hotel izvršiti atentat, marveč, da je hotel pobiti le šipe na vozu. Ker je lord Georges sam prošil za milo kaznen, je bil atentator obsojen na 2 meseca ječe.

Rusko-ameriška pogodba.

Washington, 20. decembra. Senat je odobril odpoved rusko-ameriške pogodbe.

Revolucija na Kitajskem.

Pariz, 20. decembra. S Kitajskega poročajo, da so razni odlični člani rodbine Mandžu zapustili Kitajsko.

London, 20. decembra. Iz Pekinga poročajo, da je v Mandžuriji nad 100.000 japonskih vojakov, ki so nastanjeni deloma v Mukdenu in okolici. Nadaljni transporti japonskih vojakov so na potu.

ITALIJANSKO-TURSKA VOJNA.

Pred Tripolisom.

Rim, 20. decembra. Italijansko vojaštvo je zavzelo oazo Jandzija ter vjelo tam vse tam se nahajajoče Arabce in jih odpeljalo v Tripolis. V oazi so pustili žene, otroke in starce.

Gospodarsko.

— Zadruga združenih čevljarjev v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo, je sklenila likvidacijo in vsled tega naznanja slavnemu občinstvu, da se bo od 20. decembra 1911 naprej prodajalo blago po lastni ceni.

Velika zaloga dobrega blaga nudi slav. občinstvu dobra in cena obvala. Na zalogi je vsakovrstno blago: moški, ženski, otroški, telovadni in gorski čevlji, po najmodernejših oblikah. Blago je sveže, ker ga je zadruga v svojem kratkem obstanku večkrat menjala. Istotako se dobi vsakovrstna snazična sredstva, napejaki, kaučukasti podpetniki, trakovi itd.

Opozarjamo cenj. stalne naročnike in odjemalce, da lahko v naprej ravno tako naročajo kot do sedaj. Tudi popravila se sprejemajo ter izvršujejo točno in solidno.

Upajoč, da se bo sl. občinstvo te priložnosti v največji meri poslužilo beležimo z odličnim spoštovanjem

Združeni čevljarji v likvidaciji.

— Kletarski tečaj v Metliki. Kmetijska šola na Grmu priredi v ponedeljek, dne 22. in torek 23. januarja dvodnevni kletarski tečaj. Predavalo se bo o sestavi vina in njenem vplivu na dobroto vina. O umnem kletarjenju, pretakanju, čiščenju in filtriranju vina. O ravnanju z vinsko posodo. O boleznih vina in zdravljenju pokvarjenega vina. Ponek bode teoretičen kakor tudi v zvezi s praktičnimi vajami v kleti. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se priglasi po dopisnici do 10. januarja pri ravnatelstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija). Pristop k praktičnim demonstracijam se bode dovolil le omejenemu številu udeležencev.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali za:

Ciril Metodovo družbo Florijan Rosman, Krško 4 K 25 v, spravi dar nabran v kavarni »Triglava« v Krškem, dr. Edvard Šerko, Vransko 12 kron, mesto venca na krsto umrle mu predsedniku Vranske C. M. družnice g. Rud. Vrablu, Katica Guštinova v Metliki 20 K, v proslavo sijajne zmage nar. napredne stranke pri obč. volitvah mesta Metlike, podaril družbi g. Fran Guštin star., Anton Hren-Muta, Staj. 3 K, kot spomin na prerano umrlega prijatelja učit. g. Rud. Vrabla na Vranskem, Mimi Gruntarjeva v Smarju 16 kron, nabrala v veseli družbi povodom proslave godu gospe Gruntarjeve Lucije, Lili Guštin in I. Ravh, Metlika 2 K, na dan zmage naprednjakov pri obč. volitvah v Metliki Fran Medica, Meri 10 K, kot božičnico, Minka Lavrenčič, Gradec 10 K, mesto venca na krsto dragemu prijatelju g. Fran Paplerju in Jos. Verbič v Ljubljani 10 K, mesto venca na grob svojemu prijatelju nadučit. Fr. Paplerju v Borovnici. Skupaj 87 K 25 vin.

Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani. Narodna šolnica v Škofji Loki 5 K, kot 10%ni prispevek čistega dobička pri uprizoritvi Ganglove rodbinske drame »Sine« v nedeljo 17. t. m. so zahtevali g. pisatelja.

»Radogojcu«, Ivan Hribar, ravnatelj banke »Slavije« in predsedniku »Ljubljanske kreditne banke« 20 kron, mesto venca na grob magistratnega sluga Ivana Kavčica.

»Domovina« g. dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani 25 K v spomin na svojega prijatelja, umrlega g. Frana Paplerja, bivšega nadučitelja v Borovnici.

Stavbnemu skladu Sokolskega doma Sokola I. in II. 10 K, kot odgovor na znani bojkotni sklep in v spomin na svojega ljubega prijatelja, dičnega starostu idrijskega »Sokola« brata Jana Grudna daruje g. Viktor Rohrmann v Ljubljani. Živeli nabiraleci in darovalci!

Listnica uredništva.

Gospod Janko Škrbinec, Višnja gora: Izjavljam, resnici na ljubo, da niste v nikaki zvezi z dopisom iz Police.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollvega Seiditz-praška«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec kreplivo ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim vspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj DUNAJSKA, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 18

Dražilova gostilna, Rimska cesta št. 11, priporoča svoja naravna vina in dvonožno marčno pivo. Dobra kuhinja. Stalnim naročnikom na obede in večerje znižane cene. Časopisi in klavir na razpolago. Gostom toči se tudi v namiznih, vrtečih se sodčkih od 3 l dalje.

Priporočamo

manufakturno trgovino

J. Ciuha

Stari trg št. 1

Pod Trančo.

Najnovejše

acetilenske svetiljke

za kolesarje, motoriste, avtomobiliste, turiste, ekvipaže, raziskovalce jam, ognjevalce, nočne paznike, delavce.

Trpežne in solidno izdelane. Varne proti vetru in okajenju. Vsaka nevarnost izključena.

Karel Čamernik

specijalna trgovina s kolesi in posameznimi deli

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

3

zlati nauki!

I.

Kdor s »FLORIAN-om« se krepi, zmeraj dober tek ima!

II.

Se želodec godrnja,

Pij »FLORIAN-a«, pa nehaj!

III.

Ni otočen, ni bolan,

Ta, ki živa

Postavno varovano

Meteorološko poročilo.

decem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
19	2. pop.	744.0	2.4	sl. jvzh.	oblačno.
	9. zv.	743.2	1.0	sr. vzh.	
20	7. zj.	739.7	-0.7	sl. jzh.	

Srednja večerajšnja temperatura 1.1° norm. — 20°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Mesto drugega obvestila.

+

Zlostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretožno vest o smrti naše iskreno ljubljene hčanke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Angele Kuralt

Ki je danes po dolgi, mučni bolezni, prečena s svetimi zakramenti za umirajoče ob pol 4. uri popoldne v 22. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Truplo drage rajne se bo dne 20. decembra t. l. ob 11. uri popoldne v mrtvašnici deželne bolnice v Ljubljani slovesno blagoslovilo in se nato prepeljalo v Kranj. Pogreb se vrši isti dan ob 4. uri popoldne iz hiše žalosni št. 26 na ondoto župno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v dekanjski cerkvi v Kranju. Blago pokojnico priporočamo v pebožno molitev in blag spomin.

Ljubljana-Kranj, 18. dec. 1911.

Franc Kuralt, zasebnik, oče. — **Franc Kuralt**, posestnik, brat. — **Marija Kuralt**, sestra. — **Franciška Kuralt**, svakinja. — **Danica**, nečakinja. 4289

Pogrebno podjetje „Konkordia“ v Ljubljani.

+

Globoko potrjeni srcem naznaja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest o izgubi našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gosp.

Ivana Šelekarja

trgovca in posestnika

Ki je danes, dne 19. decembra ob polu 2. uri ponoči, po kratki, mučni bolezni, v 45. letu svoje starosti, prečena s svetostitvami za umirajoče, v ljubljanski deželni bolnici mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega rajnika se prepelje dne 21. decembra t. l. iz Ljubljane v Smartno pri Litiji, kjer bo ob 10. uri popoldne pogreb iz smartinske dekanjske cerkve na ondoto župno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v dekanjski cerkvi v Smartnem pri Litiji.

Draga pokojnika priporočamo v blag spomin.

Smartno pri Litiji-Ljubljana, dne 19. decembra 1911.

Darinka **Antonija Šelekar** hčerka, soproga.

Pogrebno podjetje „Konkordia“ v Ljubljani.

Išče se zanesljiv in izvežban

dacar

naslov pove uprav. »Stov. Naroda«.

4287

Potnik Srečko, Ljubljana, Slomškova ulica 27

destilacija sadnih vonjav in izdelovanje naravnih sokov

4283

priporoča:

„Sadni grog“ izobno brezalkoholno zgoščavo. : : : : :
 „Sadni grog“ je prijetne vonjave, izobnega okusa. : : : : :
 „Sadni grog“ je gorka zimska pijača. : : : : :
 „Sadni grog“ je vir novih dohodkov za gostilne, kavarne, kons. društva. : : : : :
 „Sadni grog“ obstoji delno iz naravnih sadnih sokov, delno iz finih vonjav. : : : : :
 „Sadni grog“ je idealna pijača za mladino in odrasle. : : : : :
 „Sadni grog“ se uživa pri svatbah, rodbinskih večerih itd. : : : : :
 „Sadni grog“ stane 1 K t. j. 25 poročj K 2-80, pri večjem odjemu znaten pop.

Velika božična prodaja

po znatno reduciranih okazijskih cenah!

Ogromna zaloga izgotovljenih oblek za gospode in dečke ter konfekcije za dame in deklece. Velikanska izbira kuhovinskih jopic in paletotov za dame, mikado (sako) z različno kuhovinsko podlago, ter mestnih in petnih kuhov za gospode.

Angleško skladišče oblek — O. Bernatovič

Mestni trg št. 5 Ljubljana Mestni trg št. 5.

Konceptni uradnik

2. dolgoletno notarsko in odvratniško prakso izvežban v vseh spornih, izvenspornih, eksekucijskih in zemljišnih zadevah šteli spremeni mesto. Vstopi tudi got. solitator. Pojasnila daje upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Ceno se prodaja dober pes-čuvaj

mlad, rjav ter velike rasti. Poizve se v kantini na Kodelovem (Grubarjev kanal).

Sprejemem učenko

za svoje manufakturno trgovino 15 do 16 let staro, ter zmožno slov. in nemškega jezika. 4284

T. Ogrin, Novo mesto.

Kanarčki

pristni harcarji (Edelroller) izvrstni pevci, se pošiljajo po povzetju franco po 8, 10, 12, 15 K. Zlatne samice 2—3 K. 13 samice izpitane 108 mladičev.

Val. Kobav, Škofja Loka.

Radi rodbinskih razmer se prodaja dobro obrestujoča se 4278

hiša

(v obliži Ljubljane), pripravna za obrt in trgovino. — Natančne poizvedbe daje konc. pisarna P. Matelčiča v Ljubljani, Škofja ulica št. 10.

Potnikom in agentom se mudi 4288

velik zaslužek

ako vzamejo seboj ročno zbirko mojih čudovito cenih avicarskih ur, ki se pri trgovcih vseh vrst igraje lahko oddajo. Visoka provizija, razpošiljanje samo po povzetju, kavcija za vzorčno zbirko 60 K. Ponudbe na Rudolfa Poláček, izvoz ur, Zagreb, Juristična ul. 21.

Majhna hiša

ozir. skladišče v mestu ali okolici se kupi. Blagovoljne ponudbe s pogoji in ceno na upravnistvo »St. Naroda« pod »Koledar«.

Salonska oprava se prodaja. 4292

Poizve se na Resljevi cesti 13, I. nadstr.

Hiša z gostilno

v eni najbolj živahnih ulic v Ljubljani s hlevom in šupo, gostilniškim in vrtnom za zelenjavo; pod hišo je 20 m dolga in do 4 m visoka klet; pripravna je tudi za vsako drugo obrt, je 16 let še davka prosta. se radi boleznimi prodaja. Poizve se: Prisojna ulica št. 5.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da pri gospodu Antonu Križniku, nisem dobil monopolnega blaga ne da bi bil dobil tudi pijačo (namreč pivo ali vino). Protestiram proti nasprotnim trditvam. Zahvaljujoč Vas

Federico Cantarutti.

Brdo, 18. decembra 1912. 4281

Io sottoscritto dichiaro che presso il signor Antonio Križnik non ricevei generi di privativa senza ricevere anche bibita (cio birra, vino). Ciò protesto. Ringraziando.

Federico Cantarutti.

Brdo, li 18. decembre 1911.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani

priporoča tri mojstemska dela svet. književnosti v slovenskem prevodu:

EMILE ZOLA POLOM

Roman iz vojne 1. 1870/71. Preložil Vladimir Levstik. Osmerka, IX — 549 str. Cena: Broš. 5 K 60 v, eleg. vez. 6 K 80 vin.

CHARLES DICKENS OLIVER TWIST.

Preložil Oton Zupancič. Osmerka, 259 strani. Broš. 5 K, eleg. vez. 6 K 20 vin.

J. S. MACHAIR RIM.

Preložil V. M. Zalar. Osmerka, 259 strani. Cena: Broš. 3 K, eleg. vez. 4 krone.

Zapiski pesnika, ki potuje s čutečim srcem po preteklosti in po sedanjosti ter evocira eno največjih tragedij človeštva: boj med krščanstvom in antiki; topla, plemenita knjiga, ki se čita kakor pretresljiv roman.

Koledar

metovalca

1912

bar dnevi

10 letnih se da enega za nameček.

10 letnih se da enega za nameček.

10 letnih se da enega za nameček.

IV. Bonaco v Ljubljani

nasproti glavne pošte

Komptoarist

star 28 let, neoženjen popolnoma več v govoru in pisavi slovenskega in nemškega jezika, s petično prakso, 1888 sl. Plača po dogovoru. Nastop januarja 1912. — Cenjene ponudbe pod »Komptoarist« poštnoizdaje, Slovenice na doruček. 4126

Kontorist, popolnoma zmožen slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi, trgovske korespondence in knjigovodstva, ter je spreten, trezen in zanesljiv delavec, ne pod 28 let star

se sprejme 4249

v žganjarni Roberta Diehl v Celju

kamor naj se tudi pošljejo ponudbe s prepisi izpričeval ter navedbo reference in zahtevu plačila. Vstop lahko takoj ali po dogovoru.

Dijakom in dijakinjam popust!

Modna trgovina O. Jezeršek

na Mestnem trgu

priporoča

svojo veliko izbiro damskih čepic, perila, zavratnic, pletenin, rokavic, predpas- : : nikov, kožuhovine itd. : : po znano nizkih cenah.

Kupujte v slovenski trgovini!

proda jalka

V. Aumann, Krško. 4264

Optični zavod z električnim obratom.

Prvi slovenski izprašani optik in strokovnjak Dragotin Jurman

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

OTROCI PAPEŽA

Roman iz Rimske zgodovine.

Spisal M. ZEVACO.

Velika osmerka, strani 492. — Cena broš. K 3-50.

Lahko in prijetno pisan roman iz časov laške renesanse, ki ima po bogastvu snovi in fascinujoči zanimivosti pripovedovanja le malo vrstnikov v svetovni literaturi. Trepetajoč razburjenja sledi bralec burnim usodam Ragastensa in lepe Primavere, ki se odigrava v krvavi senci Borgijcev: papeža Aleksandra, njegovega sina Cezarja in hčere, zloglasne Lukrecije. Veran kolorit, zdrav humor in pestra mnogolčnost priporoča to knjigo vsem ljubiteljem živahnih, dramatično burnih zgodovinskih povesti. : : : : :
 Dobiva se v knjigarni 4190

L. SCHWENTNERJA

Ljubljana, Prešernova ul. 3. 4045

Razglas

o dopolnilnih volitvah za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.

Z razglasom c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 16. oktobra 1911, št. 27.049 (uradni list časopisa »Laibacher Zeitung« št. 241 ex 1911) so se odredile dopolnilne volitve za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani. 31. decembra 1911 izstopi naslednjih dvanajst članov trgovske in obrtniške zbornice in sicer:

iz trgovinskega odseka:

iz 1. kategorije: nihče; iz 2. kategorije: Urban Horvat, Viktor Rohrmann in Feliks Urban; iz 3. kategorije: Franc Zorec, Fran Subelj in Pavel Velkavrh; iz obrtnega odseka:

iz 1. kategorije: Andrej Gassner; iz 2. kategorije: Vinko Majdič, Ivan Rakovec, Ivan Schrey in Filip Supancič; iz 3. kategorije: Josip Globelnik; iz 4. kategorije: nihče.

Po § 8 zakona z dne 29. junija 1868, drž. zak. št. 85, oziroma po § 7 volilnega reda z dne 23. oktobra 1905, dež. zak., št. 13, postavljena c. kr. volilna komisija naznanja, da bodo po § 8 volilnega reda sestavljeni

volilski imeniki od 21. decembra 1911 do vštete 3. januarja 1912

javno razpoloženi in sicer v Ljubljani pri mestnem magistratu, na deželi pa pri c. kr. davčnih uradih. Pri teh uradih je tudi volilni red na vpogled.

Volilski imeniki so po trgovinskem odseku in po obrtnem odseku in v teh po posameznih volilnih kategorijah urejeni in obsegajo volilne upravičence dotičnega davčnega okraja, oziroma mestne občine Ljubljana.

Volilci, ki imajo volilno pravico v več volilnih kategorijah, so vpisani v volilskem imeniku one kategorije, v kateri plačujejo višji davek. V zmislu § 4 volilnega reda jim je na voljo, do 3. januarja 1912 pri c. kr. volilni komisiji podati izjavo, da hočejo biti uvrščeni v kako drugo pristojno jim volilno kategorijo.

Ugovori zoper volilski imeniki (tudi poprave naslovov) se morejo med časom, ko so imeniki javno razpoloženi, ustmeno ali pisмено vložiti pri podpisani c. kr. volilni komisiji. Ugovorom je priložiti utemeljujoča jih dokazila.

Posebno se opozarja, da je v prid javnih trgovskih družb, upravičenih za volitev, da dajo namesto v imenikih vsled nedostatka drugih podatkov morda označene firme vpisati po § 5 volilnega reda za volitev upravičene javne družabnike, vpisane v trgovinskem registru. Isto velja za družbe z omejeno zavezo v smislu zakona z dne 6. marca 1906, drž. zak. št. 58 glede za volitev upravičenih poslovdij, vpisanih v trgovinskem registru.

Na ugovore, vložene po 3. januarja 1912, se ne bode oziralo.

O pravočasno vloženi ugovorih odloča c. kr. volilna komisija po § 7, odst. 7 volilnega reda končno veljavno.

Dnevi in ure dopolnilnih volitev in podrobnosti se bodo naznanile pozneje, ko se razpošljejo izkaznice in glasovnice.

V Ljubljani, dne 12. decembra 1911.

C. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani

Predsednik:

deželne vlade svetnik Kulavics I. r. 4280

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekture in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kozmah in na Viču; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Original in vzor

vseh parfumev brez alkohola

Dralleja

iluzija v svetilniku.

Cvetlične kaplice brez alkohola
En atom zadostuje.

Čudovit cvetlični vonj nedosežne prirodnosti.

Smarnica, vrtnica, španski bezeg 4 K,
vijolica K 5.— vistaria K 450.

Dobiva se povsod.

:: Varujte se varljivih ponaredb. ::
Juri Dralle, Podmokli n. L.

Turin 1911:

Veliko darilo.

! Trboveljski premog !

v kosih in kockah. zadnji najboljše in
najcenejše kurivo za štedilnike in peči,
kakor tudi 4245

! suha drva !

muhi po dnevnih cenah v hišo dostavljeno

Ivana Treo

Cesta na Rudolfovo železnico 10. Telef. 274.

Za Božič!

priporoča

veliko zalogo
igrač

in

galanterijskega
blaga

ANTON ŠKOF

Dunajska cesta v hiši gostilne št. 6.

Imam v zalogi še mnogo tisoč krasnih reklamnih koledarjev za novo leto

po brezkonkurenčno nizkih cenah. 4136

Kateri gg. trgovcev želi kaj cenega in okusnega,
naj se oglasi ali naroči pismeno pri domači tvrdki

Iv. Bonač v Ljubljani, nasproti glavne pošte.

Dvorski trg šte. 3.

Najnižje cene!
Strogo solidna postrežba!

Št. 734/pr.

4261

Razpis službe.

Mestni magistrat razpisuje

b'agajnikovo mesto pri mestni zastavljalnici,

za katero je določena letna plača K 2400.—.

Služba je za sedaj začasna in sicer proti obojestranski 3 mesečni

odpovedi. Nastopiti bode službo 25. januarja 1912.

Pravilno opremljenje prošnje z dokazili o dosedanjem službovanju ter

o vsposobljenosti za razpisano mesto je vložiti najkasneje

do 10. januarja 1912.

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Pripominja se še, da se nezadostno opremljenje ali prekasno vložene

prošnje sploh ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 18. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik,

Laschan I. r.

Pooblastila za občinske volitve

po sestavi izvrševalnega od-

bora nar. napredne stranke

se dobe

v Narodni knjigarni v Ljubljani.

Cena za 100 komadov 4 K.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje
svim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Poulične šminke in puder najfineje,
po zmernih cenah.

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta šte. 16

na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spada-

joča dela. Velika izber zgotovljenih

divanov

otomanov in modrocev.

1741

1741

1741

1741

1741

1741

1741

1741

1741

1741

1741

FRANC SOUVAN Sin LJUBLJANA

Veletrgovina z manufak-
turnim blagom.

Čvorniška zaloga sukna.

Največja zaloga preprog.

Popolne opreme za neveste.

Oprave za hotele in stanovanja.

Najnižje cene!

Strogo solidna postrežba!

1741

Narodno podjetje!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 2.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

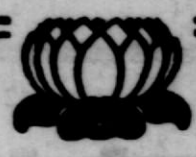
Rezervni fond 300.000 kron.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

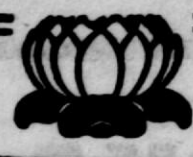
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Promese Kreditnih srečk 26 K 2. jan. 300.000 K : Promese za bližnja zbiranja :
Promese Srečk za uravnovo Donave 16 K 2. jan. 120.000 K Vse 4 promese skupaj 56 K.
Promese Ljubljanskih srečk 10 K 2. jan. 50.000 K
Promese Zemljiških srečk II. em. 6 K 5. jan. 100.000 K

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine** slovenske
tovarne v Ljubljani

Inteligenčni izpit za enoletne prostovoljce!

K temu potrebno pripravo podeljuje uspešno podpisani zavod, pri katerem se prične v to svrhu **15. januarja l. 1912 posebni učni tečaj**. — Pojasnila daje 3830
Prvi zagrebški vojaško pripravljalni zavod (Zagreb, Kukovičeva ul. 15).

Vizitnice

od preproste do najfinejše izvršitve priporoča

Narodna tiskarna.

Prosimo čimprejšnjih naročil, da moremo zlasti ob novem letu zadostiti pravočasno vsem željam.

Solčno stanovanje

na Dunajski cesti 69 v I. nadstropju, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, jedilne in podstrešne shrambe, shrambe v kleti ter dela vrta, se odda takoj ali za februarjev termin. Najemnina 520 K z vodarino in drugimi pristojbinami vred. Ravno tam se takoj odda

meblovana mesečna soba

s posebnim vhom, ena ali dve postelji: mesečno 20 kron. 4207

Močni salon.

Častitim damam priporoča

klobuke

le najfinejšega okusa

Ida Skof-Vanek

239 Iod Franco.

Satni klobuki vočno pripravljeni. Iahotudi venci s trakov in razne cvetlice. Doma izdelovljene.

Lepa, koristna Božična darila!

in po že znane najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Sterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, dekllice itd. ter najmodernejše kožuhovine.

Lepa darila

:: za Božič in novo leto ::

prodaja po oolihnih cenah

Vaso Jetrčiča nast. J. Samec,

Ljubljana, Mestni trg.

Lepa božična in novoletna darila.

Naročujte novi

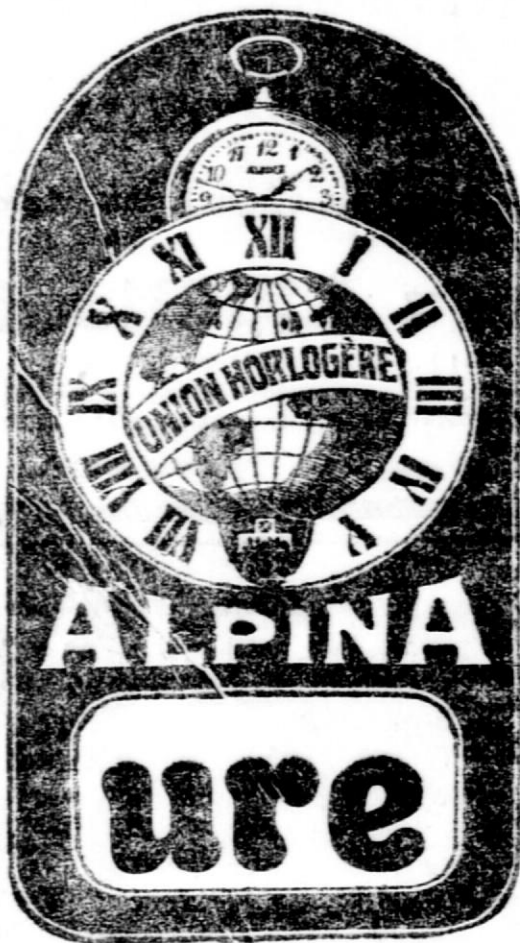
jubilejni cenik s koledarjem po jako znižanih cenah in poštne prost ko bo izšel za Božič.

Najbogatejša izbira kot obče znana domača solidna trgovina po najnižjih tvorniških cenah zlate, srebrne, nikelnaste in jeklene ure in verižice. Briljanti največja izbira: uhanov, prstanov itd. Kina srebro, posebni cenik na zahtevo.

Fr. Čuden

urar in trgovec samo nasproti Frančiškanskega samostana v Ljubljani.

Sivalni stroji najfinejše vrste na zahtevo posebni cenik. Nov jubilejni cenik s koledarjem bo za Božič izšel, tudi poštne prost.

cilindre
Klobuke in čepice
v najnovjših fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pod Tranco štov. 2. Postaja električne železnice.

Pozor! Trgovci! Pozor!

Vsled sklepa gremija trgovcev se bodo še letos oddajali reklamni koledarji.

Ker je sedaj zadnji čas za naročilo

reklamnih koledarjev za l. 1912

si dovoljujem jih ponuditi vsem cenj. trgovcem in obrtnikom

komad že od 15 vin. naprej z blokom in tiskom.

Z veseloštopanjem se priporočam

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11

trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo.

Vzorci na razpolago. Največja izbir. Cene brez konkurence.

Na debelo in drobno. Pri večjem naročilu velik popust.

Gričar & Mejač

Ljubljana,

Prešernova ulica št. 9

priporočata

svojo velikansko zalogo

zimskih sukenj

v vseh velikostih in različne kakovosti, po čudovito nizkih cenah,

Pripravna darila

za Božič in novo leto.

Specialna trgovina

finih
ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,
Zidovska ulica štov. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Priporočamo damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

LJUBLJANA, STARI TRG 9.

Velika izbira, posebno:

kostumi, plašči, jope, pelerine in krila

najnovjšega kroja, tudi po meri.

KRASNE BLUZE

kakor nočne halje, predpasniki, perilo, moderci in vsake vrste modno blago.

Potrebščine za otroke in novorojenčke

v največji izbiri.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Tehnični biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta štov. 26 (polog plinarne)

izdeluje:

Resljeva cesta štov. 26 (polog plinarne)

: Beton, železobeton, :
mostove, strope, dvo-
rane, zaziške turbin.

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov,
prevzetje zgradb,
:: tehnična mnenja. ::

: Vodovodi, električne :
centrale, turbine, mlini,
žage, opekarne,
:: moderne apnenice. ::

: Obisk strokovnih :
inženirjev na željo.